

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

โดย นางสาวพรพิมล ศักดา และคณะ

31 พฤษภาคม 2559

สัญญาเลขที่ RDG5850076

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน
หัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

คณะผู้วิจัย	สังกัด
1. นางสาวพรพิมล ศักดา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์
2. นางสาววรรัตน์ วัฒนชนโนบล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์
3. นางธนิยา ศรีสวัสดิ์	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมบ้าน บางหวาย

ชุดโครงการ การวิจัยด้านวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.-สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	1
รายงานสรุปผู้บริหาร	2
บทคัดย่อ	8
Abstract	10
บทที่ 1 บทนำ	13
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
บทที่ 4 ผลการวิจัย	40
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	100
ประวัติผู้วิจัย	146

รายงานสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม (The Community Product Development Based-on Handicraft Local Wisdom of Ban Bang Wuay, Bang-Pla Sub-District Bang Len District Nakhon Pathom Province) โดยนางสาวพรพิมล ศักดา และคณะ สังกัดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สัญญาโครงการเลขที่ RDG5850076 ระยะเวลาโครงการ 1 มิถุนายน 2558 - 31 พฤษภาคม 2559

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และเพื่อประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีความเชี่ยวชาญหัตถกรรมด้านการจักสานผักตบชวามากที่สุด โดยมีการนำผักตบชวาที่มีเป็นจำนวนมากในชุมชนทั้ง คู คลอง และในแม่น้ำท่าจีนมาแปรรูป จนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า ด้วยการพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลาย เช่น กล้องทิชชู ตะกร้าขนาดเล็ก ตะกร้ากรูผ้า โดยการนำก้านผักตบชวามาผ่าเป็นซีกแล้วตากให้แห้ง เป็นเวลา 3 วัน จากนั้นก็อาจจะนำมาย้อมสีตามความต้องการ หรือนำไปอบด้วยกำมะถัน เพื่อให้ผักตบชวามีสีสวยตามธรรมชาติ และไม่เกิดเชื้อรา จากนั้นก็นำมาเจียนเป็นเส้นให้มีขนาดพอเหมาะกับการจักสานในแต่ละผลิตภัณฑ์ หรือขึ้นรูปตามแบบที่กำหนดไว้แต่ละชนิด โดยมีหลักฐานแสดงถึงความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสานผักตบชวา ด้วยการมีกลุ่มอาชีพจักสานผักตบชวาที่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวนมากในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นกลุ่มอาชีพหนึ่งที่พัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา ผลิตภัณฑ์เดิมของคือ รองเท้าหนังเทียม และ รองเท้าจากเส้นใยพืช ซึ่งในปัจจุบันยังคงมีการผลิตและจัดจำหน่ายในงานออกร้านแสดงสินค้าต่างๆ ระยะเวลาต่อมา กลุ่มฯ ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่มาให้การส่งเสริมการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น กระเป๋า ตุ๊กตา เป็นต้น แต่ทางกลุ่มฯ ยังไม่ได้นำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ เป็นเพียงการนำรูปแบบที่ได้รับการส่งเสริมไปจัดแสดงในงานออกร้านแสดงสินค้าที่ทางกลุ่มฯ ได้เข้าร่วมเท่านั้น ต่อมาทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านเส้นใยพืช ในการทำผ้าทอจากเส้นใยผักตบชวา เพื่อจะนำสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอผสมผสานกับเส้นใยผักตบชวา ในระยะแรกเริ่ม ทางกลุ่มฯ ได้ประสานให้กลุ่มอาชีพเสริมบ้านสุขเกษม ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการทอผ้าพื้นบ้าน เป็นผู้ทอให้ และมีการขยายเครือข่ายการทอผ้าเส้นใยผักตบชวาให้กับทางกลุ่มทอผ้าพื้นบ้าน ไททรงดำ บ้านเกาะแรด ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน ช่วยผลิตให้ตามความต้องการ เนื่องจากในช่วงแรกทางกลุ่มฯ ทอผ้าได้น้อย และยังไม่มีความชำนาญทางการทอผ้ามากนัก ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะของกลุ่ม พบว่า ในด้านกระบวนการผลิต ส่วนใหญ่มักประสบปัญหาการไม่สามารถผลิตงานได้ ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากเส้นใยผักตบชวาจะขึ้นราเพราะความชื้น รวมถึงขาดการส่งเสริม และข้อมูลในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้านการตลาด คู่แข่งขันทางการตลาด มีมาก ขาดบุคลากรด้านการตลาด ผลิตภัณฑ์ไม่มีตราสินค้า ไม่มีบรรจุภัณฑ์ ขาดงบประมาณในการนำสินค้าออกจำหน่าย และขาดการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ไม่มีเงินทุนที่มาสนับสนุนกลุ่มฯ อย่างเพียงพอ กลุ่มฯ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจ กระบวนการวิธีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ สามารถสรุปได้ว่า จะทำการเลือกใช้ ผักตบชวา เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสินค้าหัตถกรรม เนื่องจากเป็นพืชที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ผสมผสานกับกระบวนการย้อมสีและการสาน เป็นกระบวนการที่มีความหลากหลายในการผลิต ทั้งนี้ยังสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์แนวทางใหม่ได้

กลุ่มฯ มีความต้องการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใน 5 ประเภท ได้แก่ 1. กระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี 2. รองเท้า 3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ 4. ของที่ระลึก และ 5. ของตกแต่งบ้าน จากนั้นคณะผู้วิจัย จึงได้จัดทำแบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท ๆ ละ 20 แบบ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทำ

การคัดเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท จนได้แบบร่างประเภทละ 5 รูปแบบ เพื่อดำเนินการจัดทำแบบร่าง 3 มิติ ต่อไป

ผลจากการคัดเลือกแบบร่าง 2 มิติ ของผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเป็นแบบร่าง 3 มิติ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เห็นรูปแบบชัดเจนขึ้น เพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าชุมชน และทำการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน โดยผู้นำกลุ่มฯ สมาชิกกลุ่มฯ ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และบุคคลทั่วไป จำนวนทั้งสิ้น 55 คน พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.64 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 16.36 จัดอยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.64 และอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.82 ซึ่งเป็นผู้บริโภค ร้อยละ 54.55 ผู้ผลิต คิดเป็นร้อยละ 36.36 และผู้เชี่ยวชาญ ร้อยละ 9.09 จัดทำแบบร่าง 3 มิติของผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ 1. กระเป๋าน้ำ, กระเป๋าสตรี 2. รองเท้า 3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ 4. ของที่ระลึก และ 5. ของตกแต่งบ้าน นำผลจากการประเมินแบบร่าง 3 มิติ มาดำเนินการจัดทำแบบสำหรับการผลิต จัดทำแผ่นนำเสนอรูปแบบ (Plate Present) เพื่อนำเสนอแนวความคิดโดยรวมของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดคือ ความเป็นอยู่แบบพื้นบ้าน โดยการนำวัสดุจากธรรมชาติมาเป็นส่วนประกอบหลักของผลิตภัณฑ์ และออกแบบให้มีรูปลักษณ์เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่แบบพื้นบ้าน ตัดทอนให้มีลักษณะที่เรียบง่าย และสื่อถึงความเป็นพื้นบ้านได้เป็นอย่างดี เช่น

1. กระเป๋าน้ำ ได้แนวความคิดมาจาก ผ้าขาวม้า ซึ่งผ้าขาวม้าบ่งบอกได้เป็นอย่างดีถึงความ เป็นพื้นบ้านและการใช้ผ้าขาวม้ามัดเป็นกระเป๋าหรือห่อผ้าตามภูมิปัญญา โดยการออกแบบกระเป๋า ได้นำผ้าทอจากฝักตบขาว มาทอเป็นลวดลายของผ้าขาวม้า และตัดเย็บให้มีรูปแบบที่ทันสมัย สามารถใช้ได้ทั้งเพศชาย และหญิง

2. รองเท้า ผลิตภัณฑ์ ขึ้นนี้ คือ รองเท้าได้แนวความคิดมาจาก “ผีเสื้อ” ถ่ายทอดออกมาเป็นรูปร่าง เส้น เหตุเพราะผีเสื้อเป็นสัตว์ที่มีความน่าสนใจทั้งรูปร่าง รูปทรง ออกแบบใช้องค์ประกอบต่างๆของผีเสื้อ นำมาตัดทอนรายละเอียด และจัดองค์ประกอบผสมผสานรวม โดยใช้สีโทนอ่อนตามธรรมชาติและเป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม ตัวรองเท้าใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติคือเกลียวฝักตบขาวสาน ถักทอเป็นผืนผ้า ตัดเย็บ ใช้งานง่ายสวมใส่แล้วนวดเท้าไปในตัว ทนต่อความชื้น ใช้ได้ทั้งในบ้านและนอกบ้าน

3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ ได้แนวความคิดมาจากกบ กบเป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งที่ สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามชนบท ผู้จัดทำผลิตภัณฑ์ จึงได้นำผ้าทอฝักตบขาว และเชือกจากฝักตบขาวเป็นขึ้นรูปเป็นตะกร้าในรูปลักษณ์ของกบ

4. ของที่ระลึก พวงกุญแจจากฝักตบขาว ได้แนวความคิดมาจาก กวาง สัตว์ป่าที่แสดงถึงอุดม

สมบูรณ์จากธรรมชาติ ในการใช้ชีวิตแบบพื้นบ้านที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ สัตว์ป่าสามารถบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี กลุ่มผู้จัดทำผลิตภัณฑ์จึงเลือก “กวาง” มาเป็นแนวความคิดในการสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของชีวิตพื้นบ้าน

5. ของตกแต่งบ้าน ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้คือ นาฬิกา ได้แนวความคิดมาจาก นกฮูก นอกจากไก่แล้ว นกฮูกก็เป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งที่บอกเวลา (เหมือนกับว่าตอนเช้าถ้าได้ยินเสียงไก่เราจะรู้ว่าเป็นเวลาเช้าแล้ว แต่ถ้าเป็นเสียงนกฮูกเราก็จะรู้ว่าเป็นเวลากลางคืน) ผู้จัดทำผลิตภัณฑ์ได้ใช้นกฮูก เป็นสื่อว่าถึงเวลาพักผ่อนจากการใช้ชีวิตประจำวัน วัสดุที่ใช้คือ ผ้าทอฝักตบขวาและเชือกจากฝักตบขวา

การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน มีฝักตบขวา เป็นวัสดุหลักที่ใช้ในการจัดทำต้นแบบ คือ เชือกฝักตบขวาแบบเปีย เชือกฝักตบขวาแบบเกลียว ผ้าทอเส้นใยฝักตบขวา ต้นฝักตบขวาแห้ง นอกจากนี้ เป็นวัสดุอื่นที่นำมาประกอบเป็นชิ้นงานสมบูรณ์ ได้แก่

1. ผ้าคอตตอน 100%, ผ้าทอ, ผ้าคอตตอนผสมลินิน หรือผ้าแคนวาส
2. ด้าย (Threads) ได้แก่ ด้าย Quilt, ด้าย Patchwork, ด้าย Applique และด้ายเนา
3. เข็ม (Needles) ได้แก่ เข็มควิลท์ ใช้เบอร์ 9 หรือเบอร์ 8 และเข็มหมุด (Pins) เอาไว้กลัดผ้าไม่ให้เลื่อน เข็มหมุดมีทั้งเข็มหมุดหัวมุก กับเข็มหมุดหัวดอกไม้
4. โยโพลีเอสเตอร์อัดแน่น
5. เบ็ดเตล็ด เช่น ไม้บรรทัด กรรไกร เป็นกรรไกรสำหรับตัดผ้า กับกรรไกรตัดกระดาษปากกาเขียนผ้า

7. อุปกรณ์ตกแต่ง เช่น กระดุมต่าง ๆ ตาไก่ หมุดตอก ตัวห้อยชิป, ห่วงกลมเล็ก, ห่วงคล้องชิป ตะขอก้ามปู, ลูกกระพรวน, ฝาครอบลูกปัด อุปกรณ์ฟางกัญญาแจ ห่วงคล้องกัญญาแจ

การประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

1. ผลิตภัณฑ์ชุมชนกระเป่าเป้, กระเป๋าสตรี พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความงาม ($\bar{X} = 4.27$; S.D. = 0.46) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.27$; S.D. = 0.70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$; S.D. = 0.37)

2. ชุมชนประเภทรองเท้า พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$; S.D. = 0.44) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความงาม ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$; S.D. = 0.55)

3. ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ พบว่า ด้านความงามมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.52) รองลงมาเป็นด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.47$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมาก ด้านวัสดุที่ใช้ได้แก่ ($\bar{X} = 4.44$; S.D. = 0.52) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49)

4. ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก พบว่า ด้านความงามมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$; S.D. = 0.49) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวัสดุที่ใช้ได้แก่ ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.55) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.55)

5. ผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของตกแต่งบ้าน พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$; S.D. = 0.49) รองลงมาเป็นด้านความงาม ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.47$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49)

การประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.02 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.98 มีอายุอยู่ในช่วง 35 - 44 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.79 รองลงมามีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.41 อายุระหว่าง 45 - 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.13 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 36.89 รองลงมาเป็น ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.93 เท่ากัน และมีธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 13.11 กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน (นาฬิกา) เป็นลำดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$; S.D. = 0.50) ลำดับที่ 2 คือ รองเท้า ($\bar{X} = 4.50$; S.D. = 0.50) ลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี และผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (พวงกุญแจของที่ระลึก) ($\bar{X} = 4.49$; S.D. = 0.53 และ 0.50 ตามลำดับ)

ผลการศึกษาความต้องการซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความต้องการซื้อสินค้าในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทพวงกุญแจของที่ระลึก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.16 รองลงมาเป็น ประเภทตะกร้าใส่ของ คิดเป็นร้อยละ 21.31 ผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า คิดเป็นร้อยละ 12.31 ส่วนประเภทกระเป๋าเป้/กระเป๋าสตรี และประเภทของตกแต่งบ้าน (นาฬิกา) มีค่าเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.11

การสำรวจพฤติกรรมการซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการซื้อพบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมีความแปลกใหม่จากผลิตภัณฑ์ทั่วไปในท้องตลาด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$; S.D. = 0.42) รองลงมาเป็น ด้านการมีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลาย จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$; S.D. = 0.49) ด้านมีการเลือกใช้วัสดุประกอบที่เหมาะสมต่อการใช้งาน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.49) ด้านมีรูปแบบและลวดลายที่สวยงาม สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$; S.D. = 0.49) และด้านยังคงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรม จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$; S.D. = 0.50)

บทคัดย่อ

สัญญาเลขที่ RDG5850076

เรื่อง โครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน
หัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

นักวิจัย พรพิมล ศักดา วรารัตน์ วัฒนชโนบล และธนิยา ศรีสวัสดิ์

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และเพื่อประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจักสานผักตบชวามากที่สุด
2. ผลิตภัณฑ์เดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม คือ รองเท้าหนังเทียม และรองเท้าจากเส้นใยพืช ปัจจุบันยังคงมีการผลิตและจำหน่ายในงานออกร้านแสดงสินค้าต่างๆ
3. ความต้องการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท ได้แก่ 1. กระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี 2. รองเท้า 3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ 4. ของที่ระลึก และ 5. ของตกแต่งบ้าน
4. การออกแบบและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ 1. แบบร่าง (Sketch) 2. แบบร่าง 2 มิติ 3. แบบร่าง 3 มิติ 4. แผ่นนำเสนอรูปแบบ (Plate Present) 5. แบบจำลอง (Mock Up) และ 6. ต้นแบบ (Prototype)
5. การประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า 1. กระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. =

0.49) 2. รองเท้า พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$; S.D. = 0.44) 3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ พบว่า ด้านความงามมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.52) 4. ของที่ระลึก พบว่า ด้านความงามมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$; S.D. = 0.49) 5. ของตกแต่งบ้าน พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$; S.D. = 0.49)

6. การประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น พบว่า ผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน (นาฬิกา) เป็นลำดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$; S.D. = 0.50) ลำดับที่ 2 คือ รองเท้า ($\bar{X} = 4.50$; S.D. = 0.50) ลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี และผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (พวงกุญแจของที่ระลึก) ($\bar{X} = 4.49$; S.D. = 0.53 และ 0.50 ตามลำดับ)

7. ความต้องการซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความต้องการซื้อสินค้าในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทพวงกุญแจของที่ระลึก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.16 รองลงมาเป็น ประเภทตะกร้าใส่ของ คิดเป็นร้อยละ 21.31 ผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า คิดเป็นร้อยละ 12.31 ส่วนประเภทกระเป๋าเป้/กระเป๋าสตรี และประเภทของตกแต่งบ้าน (นาฬิกา) มีค่าเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.11

8. การสำรวจพฤติกรรมการซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการซื้อพบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมีความแปลกใหม่จากผลิตภัณฑ์ทั่วไปในท้องตลาด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$; S.D. = 0.42) รองลงมาเป็น ด้านการมีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลาย จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$; S.D. = 0.49) ด้านมีการเลือกใช้วัสดุประกอบที่เหมาะสมต่อการใช้งาน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.49) ด้านมีรูปแบบและลวดลายที่สวยงาม สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$; S.D. = 0.49) และด้านยังคงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรม จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$; S.D. = 0.50)

Abstract

No. RDG5850076

Title: The Community Product Development Based-on Handicraft Local Wisdom of Ban Bang Wuay, Bang-Pla Sub-District Bang Len District Nakhon Pathom Province.

Researchers: Pornpimon Sakda, Wararat Wattanachalobon and Thaniya Srisawat

The objective of the research is to study local wisdom in handicraft of Baan Bang Wuay, Bang Pla Sub-District, Bang Len District, Nakhon Pathom Province and to study the patterns of the old products of the handicraft community enterprise group of Baan Bang Wuay, Bang Pla Sub-District, Bang Len District, Nakhon Pathom Province and the behavior, the supply of the producers, and the demand of consumers towards the products in order to design and develop patterns of the community products based on local wisdom in handicraft of Baan Bang Wuay, Bang Pla Sub-District, Bang Len District, Nakhon Pathom Province as well as to assess the attitude to the pattern designed and developed from the community. The research found that:

1. Local wisdom in handicraft of Baan Bang Wuay, Bang Pla Sub-District, Bang Len District, Nakhon Pathom Province had an expertise in weaving the water hyacinth to the maximum.

2. The old products of the handicraft community enterprise group of Baan Bang Wuay, Bang Pla Sub-District, Bang Len District, Nakhon Pathom Province were not the authentic leather shoes and shoes from plant fiber. These products still be produced and distributed in the expositions.

3. The need to develop five types of products is the following 1) backpacks and purses 2) shoes 3) baskets or boxes 4) souvenirs and 5) decoration.

4. The design and the pattern development of community products based on local wisdom in handicraft of Baan Bang Wuay, Bang Pla Sub-District, Bang Len District,

Nakhon Pathom Province implemented as the following proceedings: 1. sketch 2. Two-dimension draft 3. 3-dimension draft 4. Plate presentation 5. Mock up 6. Prototype

5. The assessment of the attitude towards the pattern of community products designed by the expert found that

1. The materials made for backpacks and purses was suitable to the maximum ($\bar{x}$ =4.36; S.D.=0.49)

2. The materials made for shoes was suitable to the maximum ($\bar{x}$ =4.76; S.D.=0.44)

3. The aesthetics of baskets or boxes was suitable to the maximum ($\bar{x}$ =4.53; S.D.=0.52)

4. The aesthetics of souvenirs was suitable to the maximum ($\bar{x}$ =4.67; S.D.=0.49)

5. The materials made for decoration was suitable to the maximum ($\bar{x}$ =4.64; S.D.=0.49)

6. Satisfied assessment towards community products designed and developed found that decoration product (clocks) was the first ranking product which had MEAN in the maximum ($\bar{x}$ =4.57; S.D.=0.50). The second ranking product was shoes ($\bar{x}$ =4.50; S.D.=0.50). The third ranking products that had MEAN at the same ranking were backpacks, purses and souvenirs (keychain) ($\bar{x}$ =4.49; S.D.=0.53 and 0.50 respectively).

7. The demand of buying community products designed and develop found that the most sampling group wanted to buy products in the pattern of keychain in the maximum. Its percentage was 40.16. The second demand was baskets. It is 21.31%. For the backpacks/purses and decoration (clock) had the same percentage at 13.11.

8. The survey of buying behavior and the influential factor found that the factor of new products designed different from the general market had the maximum MEAN. The ranking is in the maximum ($\bar{x}$ =4.78; S.D.=0.42). Another factor was versatile pattern of function which had the maximum ranking ($\bar{x}$ =4.61; S.D.=0.42). The selection of material use for the function had the maximum ranking ($\bar{x}$ =4.60; S.D.=0.49). For the nice

patterns and aesthetics in accordance with the demand of consumers, it is in the maximum ranking ($\bar{x}$ =4.59; S.D.=0.49). For presentation of Thai uniqueness in handicraft, it is in the maximum ($\bar{x}$ =4.56; S.D.=0.50).

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาครัฐได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นด้วยการสนับสนุนให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ตามศักยภาพทางการตลาดในระดับต่าง ๆ คือ ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับส่งออก โดยจัดระบบการบริหารจัดการโครงการแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างเทคโนโลยีและการจัดการ ควบคู่ไปกับการสนับสนุนด้านการตลาด ซึ่งโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้เสริมให้แก่ชุมชน ดังนั้น การส่งเสริมการพัฒนาจากภาครัฐ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความสร้างสรรค์ คิดค้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน โดยอาศัยหลักการทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เกิดความเหมาะสมกับการใช้งานและตรงตามความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและกลุ่มอาชีพ ที่จะทำให้เกิดการพึ่งพาตนเอง ทั้งนี้ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่แท้จริงนั้นเกิดจากพลังความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่นและการมีผู้นำกลุ่มที่มีความสามารถ โดยรัฐเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนทางด้านเทคนิค จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็น และให้ความช่วยเหลือกิจกรรมทางการตลาด (โมลิต บันเปียมราษฎร์, 2550) การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีอาชีพ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีงานทำ มีรายได้ โดยนำทรัพยากรในชุมชนมาสร้างมูลค่าเกิดเป็นสินค้าออกจำหน่าย ตามศักยภาพ องค์ความรู้ ทรัพยากรและการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้รวมกลุ่มกันสร้างโอกาสในการทำงานในลักษณะกลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจ ที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการรณรงค์ให้แต่ละชุมชน หมู่บ้านมีการรวมกลุ่มอาชีพ โดยผสมผสานองค์ความรู้บนฐานภูมิปัญญาเดิม เพื่อเกิดเป็นภูมิปัญญาใหม่ที่เหมาะสมกับยุคสมัย (สำนักพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, 2556) และมีการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสินค้าจำหน่ายทั้งในและต่างพื้นที่ ผลจากการให้ความสำคัญในด้านของการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจทำให้ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนกลุ่มอาชีพ และกลุ่มวิสาหกิจที่เกิดจากการรวมตัวกันของชุมชนแต่ละชุมชนในการสร้างงาน สร้างอาชีพทั้งประเทศมีอัตราที่สูงขึ้นตามลำดับ และอีกหนึ่งปัญหาที่สำคัญ คือปัญหาที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าของชุมชนในสภาพปัจจุบันนั้น มีรูปแบบที่เหมือนๆ กัน หรือคล้ายคลึงกันผลิออกมาเป็นจำนวนมากรวมทั้งมีแหล่งผลิตที่กระจายอยู่ทั่วทั้งประเทศ ทำให้สินค้าเกิดการล้นตลาดและเกินความต้องการของผู้บริโภค ทำให้เกิดการขายไม่ออก รวมทั้งทำให้เกิดสงครามทางด้านราคาเกิดขึ้น ผลทำให้ผู้ประกอบการบางรายขายสินค้าต่ำกว่าทุนเพื่อดึงเอาเงินลงทุนคืน บางรายขายต่ำกว่าทุนเพื่อ

เลิกกิจการในที่สุด (ประชาไท, 2549) จากการศึกษา เรื่อง ศักยภาพและสถานภาพของภูมิปัญญาไทย เพื่อสืบสานการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน (ทรงจิตร พูลลาภ, 2541) พบว่า อำเภอบางเลน มีความโดดเด่นทั้งสถานภาพและศักยภาพของภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม (ผ้าไหม เครื่องใช้จักสาน) ที่มีความโดดเด่นกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งจะเห็นว่าในหลายตำบลจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาฝีมือทางด้านการจักสาน เช่น เครื่องจักสานจากผักตบชวา จากตำบลไทรงาม ตำบลบางไทรป่า กลุ่มผักตบชวาบ้านนิลเพชร ตำบลนิลเพชร กลุ่มทอผ้า ผ้าขึ้นลายแดงโม ผ้าทอมัดหมี่จากไหมประดิษฐ์ จากตำบลไผ่หูช้าง เป็นต้น เพื่อรักษาภูมิปัญญาและสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน สามารถอยู่แบบพึ่งตนเองได้อีกด้วย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ปัจจุบันได้ผลิต รองเท้าผักตบชวา ที่สร้างชื่อเสียงให้กับทางกลุ่ม โดยนำผักตบชวาที่มีภายในชุมชน ซึ่งในปัจจุบันก็มีผลิตภัณฑ์ในรูปแบบเดียวกับของทางกลุ่มฯ ผลิตออกจำหน่ายในหลายจังหวัด หลายกลุ่ม ทำให้ทางกลุ่มนี้จำเป็นต้องแก้ปัญหาโดยเร่งพัฒนารูปแบบให้หลากหลายมากขึ้นโดยมองถึงการทำได้ของกลุ่มชุมชน และการนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ หวาย ผักตบชวา กอรวมทั้งวัสดุอื่น ๆ ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์เข้ามาร่วมประกอบในการออกแบบ เพราะการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่ยังสำคัญอย่างยิ่งกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสามารถลดค่าใช้จ่ายในด้านเงินทุนตลอดจนเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้ชุมชนในท้องถิ่นทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มความแปลกใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ขึ้นอีกทางหนึ่ง ประกอบกับอำเภอบางเลนมีภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมหลากหลายประเภท ทางกลุ่มมีความต้องการที่จะนำภูมิปัญญาเหล่านั้นมาบูรณาการร่วมกันเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ให้แตกต่าง และมีความโดดเด่นจากกลุ่มอื่นๆ เพื่อแสวงหาช่องทางการตลาดแบบใหม่ เพื่อเพิ่มรายได้ คณะผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนจากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์
3. เพื่อออกแบบและพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
4. เพื่อประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

3. ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - (1) ศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
 - (2) พฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม
 - (3) ความต้องการและแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภค
2. ขอบเขตด้านประชากร

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย

 - (1) สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งทำการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยเริ่มจาก ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และคัดเลือกสมาชิกกลุ่ม รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 คน
 - (2) สมาชิกในชุมชนบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 10 คน ได้จากการคัดเลือกแบบ Snowball โดยเริ่มจาก ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และส่งต่อสมาชิกสมาชิกในชุมชนจนครบตามจำนวน

(3) ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์/นักพัฒนาชุมชน จำนวน 5 คน เพื่อประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

(4) กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป จำนวน 100 คน ที่ได้จากการคัดเลือกแบบบังเอิญพบในงานที่กลุ่มฯได้รับเชิญไปออกร้านหรือจัดแสดงงาน

3. ขอบเขตด้านการออกแบบ

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชนในประเภท กระเป๋า รองเท้า ภาชนะใส่ของ ของที่ระลึก และของตกแต่งบ้าน ประเภทละ 1 รูปแบบ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่/สถานที่ศึกษา

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

ใช้ระยะเวลาในการศึกษา ตลอดโครงการ 12 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2558 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม 2559

4. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน หมายถึง การสร้างสรรค์รูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมโดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น และมีคุณค่าด้านความงามและประโยชน์ใช้สอยทำให้เป็นที่ต้องการของกลุ่มผู้บริโภค

ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านบางหวาย หมายถึง องค์ความรู้ ความรอบรู้ของชาวบ้านบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่เรียนรู้ และมีประสบการณ์ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือดำเนินชีวิต โดยมีกระบวนการสั่งสมสืบทอดมาเป็นเวลานาน ได้แก่ การจักสาน ผักตบชวา

หัตถกรรมของบ้านบางหวาย หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นด้วยฝีมือของชาวบ้านบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นกระบวนการผลิตสิ่งของด้วยมือ ที่ใช้แรงงานฝีมือเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต วัตถุประสงค์เพื่อการใช้ประโยชน์โดยเฉพาะ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด
2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวายได้รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะเป็นจุดขายให้กับกลุ่ม
3. ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาได้ดังนี้

1. แนวความคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม

การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม นักออกแบบจะต้องมีความเข้าใจที่มาของต้นกำเนิดภูมิปัญญา (Wisdom) เทคโนโลยี (Technology) และศิลปหัตถกรรม (Arts and crafts) อย่างลึกซึ้งให้เห็นถึงความอัจฉริยะทางปัญญาของบรรพบุรุษ ความเข้าใจถึงที่มา เหตุผล การแก้ปัญหาตลอดจนการสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองความต้องการทางการดำรงชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ของแต่ละท้องถิ่น และการสืบทอด การอนุรักษ์ การดำรงไว้ จนถึงการพัฒนาต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

1.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยี

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ภูมิปัญญา” (Wisdom) ไว้ว่า “พื้นความรู้ความสามารถ

ภูมิปัญญาตรงกับภาษาอังกฤษว่า Wisdom ซึ่งมีความหมายว่า ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ดังนั้นคำว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (popular wisdom) จึงมีความหมายว่า เป็นองค์ความรู้ ความสามารถของชาวบ้านที่สั่งสม สืบทอดไปสู่คนรุ่นใหม่ หรือแก่นของชุมชนที่จรรโลงชุมชนให้อยู่รอดจนถึงปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2547)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ถือเป็นองค์ความรู้ ที่มีความหมายเช่นเดียวกับองค์ความรู้พื้นบ้าน คีย์ (Keyes. 1989 อ้างถึงใน ชยันต์ วรรณะภูติ, 2540) ได้ให้ความหมายของ “ระบบความรู้พื้นบ้าน”ว่าหมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ทักษะคติ ที่ได้พัฒนาก่อนก่อรูปขึ้นมา โดยชาวบ้าน เพื่อที่จะสามารถนำเอามาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการเชื่อมโยงไปถึงประสบการณ์ความรู้ทางตรงของคนในท้องถิ่นที่ได้จากการสะสมประสบการณ์จากการทำงาน ประกอบอาชีพและเรียนรู้ จากธรรมชาติแวดล้อมต่างๆ

และถ้าจะพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีแล้วนั้นหมายถึงเทคนิควิทยาพื้นบ้านได้ด้ยว่าสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างไร โดยมีองค์ประกอบ 2 ประการคือเครื่องมือในการทำสิ่งนั้น ๆ และกระบวนการขั้นตอนในการทำสิ่งนั้นๆ ซึ่งสามารถแยกลักษณะความรู้ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและความจำเป็นในท้องถิ่น หรือชุมชนในอันที่จะเป็นทางเลือกในการดำรงชีวิตของคนในพื้นที่นั้นๆ (กฤษณา วงษาสันต์, 2542)

กล่าวโดยสรุปภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local wisdom) หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถ ที่มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ผ่านการกลั่นกรอง ด้วยความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับชุมชนหรือท้องถิ่น แสดงศักยภาพทางปัญญาเพื่อช่วยในการอำนวยความสะดวก การแก้ไขปัญหา อาจเป็นแนวคิด ปรัชญา สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน หรือในการประกอบอาชีพ มีการปรับปรุง พัฒนา สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น จนถึงปัจจุบัน จนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ

1.2 ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. คติความคิด ความเชื่อ หลักการที่เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ ที่เกิดจากการสั่งสมถ่ายทอดกันมา
2. ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา
3. การประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่ยึดหลักพึ่งตนเอง และได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย
4. แนวความคิดหลักปฏิบัติและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ชาวบ้านนำมาดัดแปลงใช้ในชุมชนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่

1.3 เทคโนโลยี

เทคโนโลยี หมายถึง การนำความรู้ ทางธรรมชาติวิทยาและต่อเนื่องมาถึงวิทยาศาสตร์ มาเป็นวิธีการปฏิบัติและประยุกต์ใช้เพื่อช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ อันก่อให้เกิดวัสดุ

อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร แม้กระทั่งองค์ความรู้นามธรรมเช่น กระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น เทคโนโลยีแบ่งได้ 3 ระดับดังนี้

1. เทคโนโลยีระดับพื้นฐาน ส่วนมากเป็นเทคโนโลยีที่มีอยู่แต่เดิมตั้งแต่ยุคโบราณเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการยังชีพของชาวชนบทในท้องถิ่น มีการประยุกต์ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ได้จากธรรมชาติโดยตรง ตลอดจนถึงแรงงานในท้องถิ่น มีการสืบทอดเทคโนโลยีต่อ ๆ กันมาพร้อมกับขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดเป็นเทคโนโลยีระดับต่ำหรือเรียกว่าเทคโนโลยีท้องถิ่น (Traditional technology) อันจัดเป็นเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ เพื่อการดำรงชีวิต

2. เทคโนโลยีระดับกลาง เกิดจากการปรับปรุงพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานเพื่อให้ได้รับประโยชน์ จากเทคโนโลยีนั้นมากยิ่งขึ้น ผู้พัฒนาเทคโนโลยีเหล่านี้จะเป็นผู้มีความรู้ ลึกซึ้ง เข้าใจระบบการทำงานและกลไกต่าง ๆ ตลอดจนสามารถแก้ไขซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือให้กลับสภาพดีดังเดิมได้ นอกจากนี้ จะต้องมีการศึกษาเข้าใจความเป็นไปของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามสมควร นักพัฒนามีบทบาทอย่างมากในการใช้เทคโนโลยีระดับกลางในการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้คนในท้องถิ่น

3. เทคโนโลยีระดับสูง เป็นเทคโนโลยีที่ได้ จากประสบการณ์อันยาวนาน มีความสลับซับซ้อน เพราะเป็น ความสามารถในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งนับเป็นความสามารถในระดับสูงกว่าการแก้ปัญหาหรือแก้ไข ข้อขัดข้องของเทคโนโลยีต้องรู้จักดัดแปลงเทคโนโลยีเดิมให้มีคุณภาพดีขึ้นจนก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เทคโนโลยีระดับสูงนี้อาจจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาชั้นสูงมีการวิจัยทดลองอย่างสม่ำเสมอและมีการประดิษฐ์ คิดค้นเครื่องมือ เครื่องจักรกลต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพสูง

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีความสวยงามแตกต่างไปจากผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบเดิมๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายที่มีความสวยงามน่าสนใจมากยิ่งขึ้น งานออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ จึงเป็นการสร้างสรรค์ที่เกิดจากความคิดจินตนาการ โดยที่มาของจินตนาการนั้น นักออกแบบอาจได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัว และอยู่ในขอบเขตของกรอบความงามตามทฤษฎีที่กำหนด ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการออกแบบสร้างสรรค์งานแต่ละชนิด (วาสนา เจริญวิเชียรฉาย, 2552)

2. แนวคิดการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

การออกแบบ หมายถึง หมายถึง การถ่ายทอดรูปแบบจากความคิดออกมาเป็นผลงานที่ผู้อื่นสามารถมองเห็น รับรู้ หรือสัมผัสได้ เพื่อให้มีความเข้าใจในผลงานร่วมกัน งานออกแบบจะช่วยให้การทำงานเป็นไปตามขั้นตอนอย่างเหมาะสมและประหยัดเวลา

การออกแบบ คือ กิจกรรมการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ (Design is a goal-directed problem-solving) เป็นการกระทำของมนุษย์ ด้วยจุดประสงค์ที่ต้องการแจ้งผลเป็นสิ่งใหม่ๆ มีทั้งที่ออกแบบเพื่อสร้างขึ้นใหม่ให้แตกต่างจากของเดิมหรือปรับปรุงตกแต่งของเดิม ความสำคัญของออกแบบเป็นขั้นตอนเบื้องต้นที่จะทำให้กระบวนการในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประสบผลสำเร็จในตลาดและตรงตามเป้าหมาย

งานออกแบบ คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นโดยการเลือกนำเอาองค์ประกอบมาจัดเรียงให้เกิดรูปทรงใหม่ที่สามารถสนองความต้องการตามจุดประสงค์ของผู้สร้าง และสามารถผลิตได้ด้วยวัสดุและกรรมวิธีการผลิตที่มีอยู่ในขณะนั้น

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ คือ การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีความสวยงามแตกต่างไปจากผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบเดิมๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายที่มีความสวยงามน่าสนใจมากยิ่งขึ้น งานออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ จึงเป็นการสร้างสรรค์ที่เกิดจากความคิดจินตนาการ โดยที่มาของจินตนาการนั้น นักออกแบบอาจได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัว และอยู่ในขอบเขตของกรอบความงามตามทฤษฎีที่กำหนด ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการออกแบบสร้างสรรค์งานแต่ละชนิด (วาสนา เจริญวิเชียรฉาย, 2552)

ประสงค์ ประณีตพลกรัง (2547) กล่าวว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (product development) เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมเพื่อสร้างคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากคู่แข่ง เพิ่มรูปแบบและขนาดของผลิตภัณฑ์

2.1 หลักในการออกแบบผลิตภัณฑ์

ธีระชัย สุขสด (2544) ได้กล่าวถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์ว่า ผลิตภัณฑ์ที่ดีย่อมเกิดมาจากการออกแบบที่ดีในการออกแบบผลิตภัณฑ์เสนอแนวคิด ให้ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมตามหลักการออกแบบ โดยหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ควรคำนึงดังนี้ 1. หน้าที่ใช้สอยและความสะดวกสบายใน

การใช้ (Function and Ergonomics) 2. ความปลอดภัยและความแข็งแรง (Safety and Contraction) 3. ความสวยงาม (Aesthetics)

2.2 กระบวนการออกแบบ

นิรัช สุดสังข์ (2548) เสนอกระบวนการของ Earle เป็นแนวทางในการทำงาน โดยกระบวนการในการออกแบบนั้นมีใน 6 ขั้นตอน คือ

1) ขั้นตอนการตีปัญหา (Problem Identification) ประกอบด้วย ข้อกำหนดปัญหา (Problem Statement) ข้อบังคับของปัญหา (Problem Requirement) ขอบเขตปัญหา (Problem Limitations) ภาพร่าง (Sketches) การรวบรวมข้อมูล (Data Collection) โดยขั้นตอนนี้จะนำไปสู่ Concept ใหม่ในการออกแบบ

2) ขั้นตอนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Preliminary Ideas) ประกอบด้วย การทำงานด้วยตนเองกับกลุ่ม (Individual VS Team) การวางแผนกิจกรรม (Plan of Action) การระดมสมอง (Brainstorming) การสเก็ตช์และจดบันทึก (Sketching and Notes) วิธีการวิจัย (Research Methods) วิธีการสำรวจ (Survey methods)

3) ขั้นตอนการกลั่นกรองการออกแบบ (Design Refinement) ประกอบด้วย สัดส่วนทางกายภาพ (Physical Properties) การประยุกต์ทางเรขาคณิต (Application of Geometry) เงื่อนไขการกลั่นกรอง (Refinement Considerations) ชิ้นส่วนมาตรฐาน (standard Parts)

4) ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ประโยชน์ใช้สอย (Function Analysis) การวิเคราะห์ทางวิศวกรรม (Engineering Analysis) การวิเคราะห์ตลาดของผลิตภัณฑ์ (Market and Product Analysis) การวิเคราะห์รายละเอียด (Specification Analysis) การวิเคราะห์ความแข็งแรง (Strength Analysis) การวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์ (Economic Analysis) การวิเคราะห์หุ่นจำลอง (Model Analysis)

5) ขั้นตอนการตัดสินใจ (decide) เป็นการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การยอมรับ (Accept) ปฏิเสธ (Reject) หรือนำมาซึ่งการประยุกต์ (Combine) ทำต่อเนื่อง (continue) หรือหยุด (stop)

6) ขั้นตอนการทำให้เกิดเป็นผลสำเร็จ (Implementation) คือการนำมาสร้างและผลิตขึ้นจริง

2.3 องค์ประกอบในการออกแบบ (Design Elements)

สถาพร ตีบุญ ณ ชุมแพ (2550) ได้ให้ความหมายขององค์ประกอบในการออกแบบไว้ว่าการสร้างงาน 2 มิติ และ 3 มิติ โดยสร้างสรรค์ผลงานจำเป็นต้องใช้ส่วนประกอบแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม ดังนั้นจำเป็นต้องรู้คุณลักษณะและคุณค่าของส่วนประกอบต่างๆดังนี้

1. จุด (Point) หมายถึง ตำแหน่งที่ตั้งของส่วนประกอบต่างๆอาจจะเป็นบริเวณเป้าหมายหรือจุดหมายก็ได้

2. เส้น (Line) หมายถึง เมื่อจุดเคลื่อนที่ทำให้เกิดเส้นต่างๆ เส้นมี 5 ชนิด ได้แก่ เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นคด เส้นฟันปลาหรือเส้นหยัก และเส้นขนานหรือเส้นปะ

3. รูปร่าง (Shape) คือ ขอบเส้นรอบนอกที่มาบรรจบกันเป็นรูปสองมิติ ได้แก่

3.1 รูปร่างมาตรฐาน (Basic Shapes) มีรูปทรงเป็นเรขาคณิต 4 ลักษณะ ดังนี้

1) รูปสามเหลี่ยม คือ รูปที่เกิดจากเส้นตรง 3 เส้น มาบรรจบกัน

2) รูปสี่เหลี่ยม คือรูปที่เกิดจากเส้นตรง 4 เส้น มาบรรจบกัน

3) รูปหลายเหลี่ยม คือ รูปที่มีมากกว่า 4 มุม 4 ด้านขึ้นไป

4) วงกลมและรูปวงรี คือ รูปที่มีเส้นโค้งเส้นเดียวมาบรรจบกัน

3.2 รูปร่างอิสระ (Free Shapes) คือ รูปลักษณะที่บอกไม่ได้ว่าเป็นรูปทรงมาตรฐานแบบใดแน่ มีรูปร่างไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงได้

4. รูปทรง (Form) คือ รูปที่มีลักษณะ 3 มิติ มีทั้งด้านยาว ด้านสูง ด้านลึก หรือด้านหนา เป็นแท่งเหลี่ยม มี 2 ลักษณะ ได้แก่

4.1 รูปทรงมาตรฐาน มีลักษณะเป็นรูปทรงเรขาคณิต แบ่งเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ รูปทรงสามเหลี่ยม รูปทรงสี่เหลี่ยมหรือลูกบาศก์ รูปทรงกรวย รูปทรงกรวยกลม รูปทรงกระบอก และรูปทรงกลม

4.2 รูปทรงอิสระ หรือ รูปทรงนามธรรม คือ รูปทรงที่ดัดแปลงมาจากรูปทรงมาตรฐานแล้ววิวัฒนาการออกแบบเดิม มีรูปลักษณะแปลกๆ ออกไปให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้

5. แสงและเงา (Light & Shade or Chiaroscuro) คือ แสงสว่างและเงามืดที่มีอิทธิพลทำให้เกิดการมองเห็นสิ่งต่างๆว่ามีลักษณะใด ตลอดจนพื้นผิวขรุขระ เรียบ และส่วนละเอียดเป็นอย่างไร แสง (Light) หมายถึงความสว่างที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้น เงา (Shade) หมายถึงส่วนมืดที่อยู่ตรงกันข้ามกับแสงสว่าง

6. ทฤษฎีสี (Color theory) กับการรับรู้และสัมผัสสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ส่วนใหญ่ใช้สายตาเป็นระบบสัมผัสที่ละเอียดอ่อน ทั้งความสามารถในการแยกสี ซึ่งเป็นส่วนที่เสริมมิติของการมองภาพ การใช้สีจากวงจรสีธรรมชาติ มีวิธีการนำสีมาใช้ด้วยวิธีต่างๆดังนี้

- 1) วรรณะของสี (Tone) การใช้สีวิธีนี้แบ่งในวงสีออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สีร้อน และสีเย็น
- 2) ค่าของสี (Value) หมายถึงความแก่อ่อนของสี ความหนักเบาของสี
- 3) สีกลมกลืน (Harmony) หมายถึง สีที่มีปริมาณมากกว่าสีอื่น ๆ เป็นสีที่เด่นชัดของสีเดียว ซึ่งในวงสีธรรมชาตินับเรียงตามกันไปจะวนไปทางใดก็ได้
- 4) สีส่วนรวม (Totality) สีที่มีปริมาณมากกว่าสีอื่น ๆ เป็นสีที่เด่นชัดของสีเดียว
- 5) ความเข้มของสี ความจัดของสี (Intensity) หมายถึง สีที่มีจุดสว่างสดใสอยู่ในกลุ่มสีที่ถูกลดความจัดลงไป
- 6) การกลับค่าของสี (Discord) หมายถึงการใช้สีกลับกัน โดยมากจะใช้สีคู่ประกอบหรือสีคู่ตรงกันข้ามตัดกันอย่างแท้จริง ในวงสี เช่น ม่วงเหลือง
- 7) สีเอกรงค์ (Monochrome) หมายถึง การใช้สีโดยสีเริ่มต้นเป็นสีตัวตั้ง หรือสีที่ต้องการเป็นสีเอกรงค์แล้วนับต่อไปทางซ้ายหรือขวาอีก 5 สี
- 8) สีตัดกัน (Contrast) หมายถึงมีที่ใช้ระบายสีต่างกัน ทำให้สีเกิดตัดกัน
7. สัดส่วน (Proportion) หมายถึง ความสัมพันธ์กันระหว่างขนาดขององค์ประกอบต่างๆ เช่นขนาดของคน สัตว์ และสิ่งของ เป็นต้น จึงเกิดความสวยงาม
8. บริเวณ (Space) หมายถึง ช่องว่างวัตถุที่ปรากฏเป็นรูปทรงในผลงานบางทีก็เรียกกันว่า “ช่องไฟ” ช่องว่างต่างๆเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเท่ากัน มีระยะใกล้ ไกล กว้าง แคบต่างกันไป
9. จังหวะ (Rhythm) หมายถึง ความช้า ความเร็วที่ปรากฏขึ้นในองค์ประกอบศิลปอันเกิดจากลีลา จังหวะต่างๆกันเป็นสื่อเชื่อมโยง และสัมพันธ์กันกับบริเวณ สัดส่วน เส้นสี รูปร่างรูปทรง และลักษณะผิว
10. ลักษณะผิว (Texture) หมายถึง ลักษณะผิวหน้าของวัตถุที่ปรากฏในงานศิลปะเช่น หยาด ละเอียด หนา ทึบ ด้าน มัน เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนละเอียดขององค์ประกอบนั้นๆ ลักษณะผิวอิทธิพลทำให้ผู้พบเห็นเกิดความรู้สึกทางจิตสัมผัสและกายสัมผัสด้วย

2.4 รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์

1. รูปแบบมาก่อนประโยชน์ใช้สอย (Function follows form) เป็นวิธีการการออกแบบที่นิยมความงามของรูปทรงเป็นหลัก โดยยึดแนวคิดที่ว่าความงามต้องมาก่อนประโยชน์ใช้สอยเสมอ และมักถูกนำมาใช้อธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติการเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เน้นความงามเป็นหลัก จุดประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อยกระดับคุณค่าผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น เพื่อนำไปสู่การเพิ่มราคาสินค้า

2. ประโยชน์ใช้สอยมาก่อนรูปแบบ (Form follows function) เป็นวิธีการการออกแบบของ หลุยส์ สุลลิแวน (Louis Sullivan) ที่นิยมประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก (Functionalism) ภายใต้ปรัชญาที่ว่าประโยชน์ใช้สอยต้องมาก่อนความงามเสมอ และถูกนำมาใช้อธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติการเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตจำนวนมาก โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบที่สอดคล้องกับการทำงานของเครื่องจักร การประหยัดวัสดุ ความสะดวกในการใช้งาน การคงคลัง และการขนส่ง เป็นต้น สอดคล้องกับแนวทางการออกแบบของสถาบันบาวเฮาส์ (Bauhaus) ประเทศเยอรมนี คือให้ความสำคัญด้านประโยชน์ใช้สอย วัสดุกรรมวิธีการผลิตโดยเครื่องจักรทางอุตสาหกรรม และการใช้รูปทรงเรขาคณิตที่เรียบง่าย ปราศจากการประดับตกแต่งเกินความจำเป็น ยังคงเป็นแบบอย่างของการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่น่าสนใจ แนวทางการออกแบบดังกล่าวประกอบด้วยลักษณะสำคัญ คือ รูปทรง สี สัน และประโยชน์ใช้สอยเหมาะสมกับสภาพความเป็นไปของสังคม ราคาเหมาะสมกับกำลังซื้อของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ซื้อหรือผู้ใช้ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดองค์ประกอบของงานออกแบบผลิตภัณฑ์

1. หน้าที่ใช้สอย (Function) ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดจะต้องมีหน้าที่ใช้สอยถูกต้องตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยตามที่ผู้บริโภคต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในหนึ่งผลิตภัณฑ์นั้นอาจมีหน้าที่ใช้สอยอย่างเดียวหรือหลายหน้าที่ก็ได้ แต่หน้าที่ใช้สอยจะดีหรือไม่นั้น ต้องใช้งานไประยะหนึ่งถึงจะทราบข้อบกพร่อง

2. ความสวยงามน่าใช้ (Aesthetics or sales appeal) ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมานั้นจะต้องมีรูปทรง ขนาด สี สันสวยงาม น่าใช้ ตรงตามรสนิยมของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย เป็นวิธีการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมและได้ผลดี เพราะความสวยงามเป็นความพึงพอใจแรกที่คนเราสัมผัสได้ ก่อนมักเกิดมาจากรูปร่างและสีเป็นหลัก การกำหนดรูปร่างและสีในงานออกแบบผลิตภัณฑ์นั้น ไม่

เหมือนกับการกำหนดรูปร่างและสีในงานจิตรกรรม ซึ่งสามารถที่จะแสดงหรือกำหนดรูปร่างและสีได้ตามความนึกคิดของจิตรกร แต่ในงานออกแบบผลิตภัณฑ์นั้น จำเป็นต้องยึดข้อมูลและกฎเกณฑ์ผสมผสานของรูปร่างและสี สัน ระหว่างทฤษฎีทางศิลปะและความพึงพอใจของผู้บริโภคเข้าด้วยกัน ถึงแม้ว่ามนุษย์แต่ละคนมีการรับรู้และพึงพอใจในเรื่องของความงามได้ไม่เท่ากัน และไม่มีกฎเกณฑ์การตัดสินใจใดๆ ที่เป็นตัวชี้ขาดความถูกต้องความผิด แต่คนเราส่วนใหญ่ก็มีแนวโน้มที่จะมองเห็นความงามไปในทิศทางเดียวกันตามธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ ของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านต่างๆ ความสวยงามก็คือหน้าที่ใช้สอยนั่นเอง และความสวยงามจะสร้างความประทับใจแก่ผู้บริโภคให้เกิดการตัดสินใจซื้อได้

3. ความสะดวกสบายในการใช้ (Ergonomics) การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ดีนั้นต้องเข้าใจกายวิภาคเชิงกลเกี่ยวกับขนาด สัดส่วน ความสามารถและขีดจำกัดที่เหมาะสมสำหรับอวัยวะต่างๆ ของผู้ใช้ การเกิดความรู้สึกที่ดีและสะดวกสบายในการใช้ผลิตภัณฑ์ ทั้งทางด้านจิตวิทยา (Psychology) และสรีระวิทยา (Physiology) ซึ่งแตกต่างกันไปตามลักษณะเพศ เผ่าพันธุ์ ภูมิสำเนา และสังคมแวดล้อมที่ใช้ผลิตภัณฑ์นั้นเป็นข้อบังคับในการออกแบบ

4. ความปลอดภัย (Safety) ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีพของมนุษย์ มีทั้งประโยชน์และโทษในตัว การออกแบบจึงต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของผู้บริโภคเป็นสำคัญ ไม่เลือกใช้วัสดุ สี กรรมวิธีการผลิต ฯลฯ ที่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้หรือทำลายสิ่งแวดล้อม ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ต้องแสดงเครื่องหมายเตือนไว้ให้ชัดเจนและมีคำอธิบายการใช้แนบมากับผลิตภัณฑ์ด้วย

5. ความแข็งแรง (Construction) ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมานั้นจะต้องมีความแข็งแรงในตัวทนทานต่อการใช้งานตามหน้าที่และวัตถุประสงค์ที่กำหนดโครงสร้างมีความเหมาะสมตามคุณสมบัติของวัสดุ ขนาด แรงกระทำในรูปแบบต่างๆ จากการใช้งาน ตัวอย่างเช่น การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ที่ดีต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ต้องเข้าใจหลักโครงสร้างและการรับน้ำหนัก ต้องสามารถควบคุมพฤติกรรมการใช้งานให้กับผู้ใช้ด้วย

6. ราคา (Cost) ก่อนการออกแบบผลิตภัณฑ์ควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ว่าเป็นกลุ่มใด อาชีพอะไร ฐานะเป็นอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้ออกแบบสามารถกำหนดแบบผลิตภัณฑ์และประมาณราคาขายให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายได้ใกล้เคียงมากขึ้น การจะได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีราคาเหมาะสมนั้น ส่วนหนึ่งอยู่ที่การเลือกใช้ชนิด หรือเกรดของวัสดุ และวิธีการผลิตที่เหมาะสม ผลิตได้

ง่ายและรวดเร็ว แต่ในกรณีที่ประมาณราคาจากแบบสูงกว่าที่กำหนดก็อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาองค์ประกอบด้านต่างๆ กันใหม่เพื่อลดต้นทุน แต่ทั้งนี้ต้องคงไว้ซึ่งคุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้น

7. วัสดุ (Materials) การออกแบบควรเลือกวัสดุที่มีคุณสมบัติด้านต่างๆ ได้แก่ ความใส ผิวมันวาว ทนความร้อน ทนกรดด่างไม่สิ้น ฯลฯ ให้เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์นั้นๆ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความง่ายในการดูแลรักษา ความสะดวกรวดเร็วในการผลิต สิ่งซื้อและคงคลัง รวมถึงจิตสำนึกในการรณรงค์ช่วยกันพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยการเลือกใช้วัสดุที่หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ได้ (recycle) ก็เป็นสิ่งที่นักออกแบบต้องตระหนักถึงในการออกแบบร่วมด้วย เพื่อช่วยลดกันลดปริมาณขยะของโลก

8. กรรมวิธีการผลิต (Production) ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดควรออกแบบให้สามารถผลิตได้ง่าย รวดเร็ว ประหยัดวัสดุ ค่าแรงและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แต่ในบางกรณีอาจต้องออกแบบให้สอดคล้องกับกรรมวิธีของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิม และควรตระหนักอยู่เสมอว่าไม่มีอะไรที่จะลดต้นทุนได้ รวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าการประหยัดเพราะการผลิตที่ละมากๆ

3. ผักตบชวา

3.1 ลักษณะโดยทั่วไปของผักตบชวา

ผักตบชวา (อังกฤษ : Water Hyacinth) เป็นพืชน้ำล้มลุก สามารถอยู่ได้ในทุกสภาพน้ำ มีดอกเป็นช่อสีม่วง แพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว จนกลายเป็นวัชพืช ถูกนำเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2444 ในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยนำมาจากประเทศอินโดนีเซีย มาปลูกเลี้ยงในบ่อน้ำวังสระปทุม เนื่องจากมีดอกสวย แต่เมื่อน้ำท่วมใหญ่ในสมัยนั้น จนกระทั่งท่วมวังสระปทุม จึงทำให้ผักตบชวาลุดลอยไปตามแม่น้ำลำคลองและแพร่พันธุ์อย่างกว้างขวาง

ผักตบชวามีลำต้นสั้น แตกใบเป็นกอลอยไปตามน้ำ ก้านใบกลมอวบน้ำ ตรงกลางพองออก ภายในเป็นช่องอากาศคล้ายฟองน้ำ ช่วยให้ลอยน้ำได้ ประโยชน์ของผักตบชวา นอกจากสามารถนำมาบริโภคได้ ยังเป็นยาสมุนไพรแก้พิษในร่างกาย ขับลม ทาหรือพอกแก้แผลอักเสบ และยังสามารถนำเส้นใยของผักตบชวามาใช้ในงานผลิตหัตถกรรมจักสานได้อีกมากมาย

3.2 การป้องกันการเกิดเชื้อราในผลิตภัณฑ์ผักตบชวา

ผลิตภัณฑ์ผักตบชวา เช่น ตะกร้า กระเป๋า หมวก รองเท้า เป็นต้น เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเกิดเชื้อราเมื่ออยู่ในสภาวะอากาศ ชื้น

สำนักเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้ศึกษาวิจัยหาวิธีป้องกันการเกิดเชื้อราในผลิตภัณฑ์ผักตบชวาที่ป้องกันการเกิดเชื้อราได้เป็นเวลานาน ปลอดภัยต่อคนและสิ่งแวดล้อม วิธีการไม่ยุ่งยาก ได้เป็นผลสำเร็จและ ได้รับการจดอนุสิทธิบัตรเรียบร้อยแล้ว โดยนำกากันผักตบชวาแห้งที่เป็นวัตถุดิบที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ มาล้างน้ำให้สะอาดผึ่งให้สะเด็ดน้ำพองหมาดๆ จากนั้นนำกากันผักตบชวาแห้งในสารละลายโซเดียมเบนโซเอตหรือสารกันบูด ความเข้มข้นร้อยละ 3 ถึง 5 เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง แล้วนำกากันผักตบชวาไปผึ่งลมให้แห้งสนิท จึงนำไปจักสานเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ และในขณะจักสานผลิตภัณฑ์ผักตบชวาให้ฉีดพ่นสารละลายโซเดียมเบนโซเอต เจือจางความเข้มข้นร้อยละ 0.1 แทนน้ำสะอาดธรรมดา ซึ่งนอกจากทำให้กากันผักตบชวานิ่ม ง่ายต่อการจักสานแล้ว ยังช่วยป้องกันการเกิดเชื้อราอีกชั้นหนึ่งด้วย จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ไปทำให้แห้งอีกครั้งหนึ่ง กรมวิทยาศาสตร์ฯ ได้ทำการถ่ายทอดเทคโนโลยี "การป้องกันการเกิดเชื้อราในผลิตภัณฑ์ผักตบชวา" ให้แก่กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผักตบชวาตั้งแต่ปี 2546 - ปัจจุบัน ในทุกภาคของประเทศ เช่น พะเยา สุพรรณบุรี อ่างทองพระนครศรีอยุธยา อุตรดิตถ์ พิจิตร สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา นนทบุรี เป็นต้น รวม 43 กลุ่ม จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยตรง 1,235 คน (<http://www.most.go.th/main/index.php/flagship/111-dss/1638-2010-06-02-07-40-15.html>.)

4. มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา (มผช.39/2546) (สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม, 2546)

1. ขอบข่าย

1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผักตบชวาเป็นหลักเท่านั้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก ทั้งนี้ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องเรือนที่ทำจากผักตบชวา เช่น ตู้ โต๊ะ เก้าอี้

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีดังต่อไปนี้

2.1 ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ที่ทำโดยนำผักตบชวามาแปรรูป โดยนำมาตากแดดให้แห้งแล้วนำมาถัก สาน หรือประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ อาจมีการย้อมสีหรือเคลือบสีหรือเคลือบเงา และอาจใช้วัสดุอื่นช่วยในการตกแต่งด้วยก็ได้

3. ประเภท

3.1 ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา แบ่งตามกรรมวิธีการทำออกเป็น ๒ ประเภท คือ

3.1.1 ประเภทขึ้นรูป เช่น กระเป๋าคะกั่ว คอมไฟ แจกัน หมอน รองเท้า กล่อง
กระดาษ

3.1.2 ประเภทไม่ขึ้นรูป เช่น แผ่นรองจาน เสื่อ

4. คุณลักษณะที่ต้องการ

4.1 ลักษณะทั่วไป

4.1.1 ต้องมีรูปร่างสวยงาม และรูปทรงสมมาตรกัน

4.1.2 ต้องไม่มีราปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน

4.2 เส้นผักตบชวา

ต้องมีขนาดของเส้นสม่ำเสมอ เหนียวนุ่ม ไม่เปราะ ขาดง่าย และไม่มีรอยจุดหรือตำ
อย่างเด่นชัด

4.3 การถักสาน

ต้องคงทน เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน

4.4 ลวดลาย

ต้องประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ การเว้นระยะของลวดลายให้เป็นไปตามที่กำหนด
และต้องไม่เห็นรอยต่อตลอดชิ้นงานอย่างเด่นชัด

4.5 สี

เป็นสีธรรมชาติ กรณีที่มีการย้อมสี เมื่อลูบผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาแล้วสีต้องไม่ติดมือ

4.6 การประกอบด้วยวัสดุอื่น

ต้องมีความประณีตและเหมาะสมกับชิ้นงาน

4.7 การเคลือบเงา

ต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด ไม่แข็งกระด้าง หรือหนาเกินไป ทำให้
ขาดความงามตามธรรมชาติ หรือทำให้เส้นผักตบชวา กรอบ แตก และสีหลุดลอก

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ 8.1 แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะ
จากผู้ตรวจสอบทุกคนไม่น้อยกว่า 3 คะแนน และต้องไม่มีลักษณะใดได้ 1 คะแนน จากผู้ตรวจสอบ
คนใดคนหนึ่ง

5. การบรรจุ

5.1 หากมีการบรรจุ ให้บรรจุผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาในภาชนะบรรจุที่สะอาด เรียบร้อย
แข็งแรงพอที่จะป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาได้

6. เครื่องหมายและฉลาก

6.1 ที่ฉลากผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาทุกหน่วยหรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมี เลข อักษร หรือเครื่องหมาย แจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

- (1) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น กระเป๋จากผักตบชวา แผ่นรองจานจากผักตบชวา
 - (2) ขนาด หรือปริมาณ
 - (3) เดือน ปีที่ทำ
 - (4) ข้อแนะนำในการใช้และดูแลรักษา (ถ้ามี)
 - (5) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน
- ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

7. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

7.1 รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาที่ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

7.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

7.2.1 การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบการบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน 3 ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 5. และข้อ 6. จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากผักตบชวารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

7.2.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป เส้น ผักตบชวา การถักสาน ลวดลาย สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น และการเคลือบเงา ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ 7.2.1 แล้ว จำนวน 3 ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 4.1 ถึงข้อ 4.7 จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากผักตบชวารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

7.3 เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาต้องเป็นไปตามข้อ 7.2.1 และข้อ 7.2.2 จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากผักตบชวารุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

8. การทดสอบ

8.1 การทดสอบลักษณะทั่วไป เส้น ผักตบชวา การถักสาน ลวดลาย สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น และการเคลือบเงา

8.1.1 ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาอย่างน้อย 5 คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

8.1.2 หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หลักเกณฑ์การให้คะแนน (ข้อ 8.1.2)

ลักษณะที่ ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้อง ปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องมีรูปร่างสวยงาม และรูปทรงสมมาตรกัน	4	3	2	1
	ต้องไม่มีราปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอด ชิ้นงาน	4	3	2	1
เส้นผักตบชวา	ต้องมีขนาดของเส้นสม่ำเสมอเหนียวนุ่ม ไม่ เปราะ ขาดง่าย และไม่มีรอยจุดหรือด่างอย่าง เด่นชัด	4	3	2	1
การถักสาน	ต้องคงทน เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน	4	3	2	1
ลวดลาย	ต้องประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ การเว้นระยะ ของลวดลายให้เป็นไปตามที่กำหนด และต้องไม่ เห็นรอยต่อตลอดชิ้นงานอย่างเด่นชัด	4	3	2	1
สี	เป็นสีธรรมชาติ กรณีที่มีการย้อมสีเมื่อลูบ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาแล้วสีต้องไม่ติดมือ	4	3	2	1
การประกอบด้วย วัสดุอื่น	ต้องมีความประณีตและเหมาะสมกับชิ้นงาน	4	3	2	1
การเคลือบเงา	ต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด ไม่ แข็งกระด้าง หรือหนาเกินไป ทำให้ขาดความ งามตามธรรมชาติ หรือทำให้เส้นผักตบชวา กรอบแตก และสีหลุดลอก	4	3	2	1

8.2 การทดสอบการบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ตรวจพินิจ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เจษฎา พัฒรานนท์ (2553) การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา กลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นภายใต้บริบทชุมชนกลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นำเทคนิค AIC มาใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มจักสานใบกะพ้อมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีผู้เข้าร่วมดำเนินการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่น จำนวน 30 คน มีการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3 วนรอบ แนวทางหลักในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ คือ การนำเศษวัสดุที่เหลือจากการทำพัดใบกะพ้อมาพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย จำนวน 21 ชุดผลิตภัณฑ์ 53 ชิ้นงาน ได้แกนนำในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำไปจำหน่ายตลอดจนถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนในท้องถิ่น ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

ศักดิ์ชาย สิกขา และคณะ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานร่วมสมัย จังหวัดอุบลราชธานี มีแนวขยายผลดำเนินการในโครงการเครือข่ายองค์ความรู้ชุมชนมุ่งสู่การเป็น Knowledge-Base OTOP : KBO ที่ได้ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อวิเคราะห์การตลาดและแนวโน้มการพัฒนางานหัตถกรรมจักสาน 2) เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนผู้ผลิตจักสานในจังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์จักสานร่วมสมัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับกลุ่มประชากร โดยที่มีการผลิตใช้วัสดุใน 5 ชนิด คือ ไม้ไผ่ กก เตยหนาม คล้าและหวาย โดยลงพื้นที่ในการสำรวจไม่น้อยกว่า 10 หมู่บ้าน และคัดเลือกพัฒนาดำเนินการพัฒนาศึกษาต้นแบบ รวมทั้งกระบวนการถ่ายทอดความรู้ การผลิตต้นแบบจำนวน 5 หมู่บ้าน ผลดำเนินการพบว่า ปัจจุบันผู้ผลิตจักสานในจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 80 จะเป็นการผลิตแบบเดิมเพื่อใช้สอยในครัวเรือนและมีการนำมาผลิตเพื่อจำหน่ายในชุมชน ร้อยละ 15 เป็นรูปแบบที่ได้รับการพัฒนามีภาคเอกชน/ภาครัฐ ดำเนินการให้ และที่เหลือร้อยละ 5 เป็นการผลิตขึ้นเอง โดยกลุ่มที่มีศักยภาพ

เสกสันต์ ศรีสันต์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากต้นกกในภาคอีสาน โดยมีวัตถุประสงค์ใน 3 แนวทางคือ 1) ศึกษาผลิตภัณฑ์จากต้นกกในอดีตและปัจจุบันในภาคอีสานรวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับต้นกกในลักษณะต่าง ๆ 2) ศึกษากระบวนการผลิต คุณสมบัติของต้นกกในลักษณะของการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพวัสดุ และรูปแบบที่เหมาะสม 3) ศึกษาแนวทางในการออกแบบการประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาจากต้นกกให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ในส่วนของงานวิจัยมีส่วนที่มีการพัฒนาประยุกต์โดยนำต้นกกไปใช้ร่วมกับวัสดุอื่นที่มีความแข็งแรงในการทำโครงสร้างเพื่อได้ผลผลิตใหม่ พบว่า ได้ผลดีสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แบบใหม่ ๆ ได้ดี

วาสนา เจริญวิเชียรฉาย (2549) ทำการวิจัยเรื่อง “การออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านประเภทผ้าของผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดปทุมธานี” โดยศึกษาความต้องการของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านและผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดปทุมธานี และผู้บริโภค (ประชาชนทั่วไป) โดยสอบถามความต้องการด้านรูปแบบของลวดลายผลิตภัณฑ์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านประเภทผ้าของผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดปทุมธานี ผู้ผลิตและประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ต้องการให้ออกแบบลวดลายดอกไม้เป็นภาพวาดผสม 2 และ 3 มิติ และประเมินความพึงพอใจพบว่า ผู้ผลิตและประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่มีความพึงพอใจผลงานออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านประเภทผ้าที่ผู้วิจัยออกแบบ

สุจินต์ ดาวเดือน และ วาสนา เจริญวิเชียรฉาย (2549) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอลายโบราณบ้านผาทั่ง เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี ประเภท ชุดบนโต๊ะอาหาร ได้ศึกษาเกี่ยวกับผ้าทอลายโบราณบ้านผาทั่ง โดยศึกษาความคิดเห็นของนักออกแบบ ผู้ผลิต และผู้บริโภค แล้วนำข้อมูลมากำหนดแนวคิดในการออกแบบสร้างสรรค์ลายผ้าที่เหมาะสมกับชุดบนโต๊ะอาหาร

วาสนา เจริญวิเชียรฉาย (2552) วิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์จากกระดาสา กระดาสับปะรด และกระดาสตะขบ มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์จากกระดาสา กระดาสับปะรด และกระดาสตะขบ เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบลวดลายผลิตภัณฑ์จากกระดาสา กระดาสับปะรด และกระดาสตะขบ ให้ผู้ผลิตได้นำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ของตน และเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับชุมชน เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกระดาสา กระดาสับปะรด และกระดาสตะขบ ในรูปแบบใหม่ โดยศึกษาความต้องการของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาสา กระดาสับปะรด และกระดาสตะขบ และผลิตภัณฑ์ และผู้บริโภค

ผู้สนใจสินค้า (ประชาชนทั่วไป) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ผลิตและผู้สนใจสินค้ามีความเห็นว่า ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา กระดาษสับปะรด และกระดาษตะขบ ประเภทภาพติดผนัง ควรเป็นภาพดอกไม้ รongลงมาเป็นภาพทิวทัศน์ กรอบรูป ควรเป็นภาพดอกไม้ รongลงมาเป็นลายสร้างสรรค์ สมุดโน้ต ควรเป็นภาพดอกไม้ รongลงมาเป็นภาพสร้างสรรค์ กล่องใส่ของ ควรเป็นภาพดอกไม้ รongลงมาเป็นลายสร้างสรรค์ ผลการประเมินความพึงพอใจ ผู้ผลิตและผู้สนใจสินค้า มีความพึงพอใจผลงานออกแบบ ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา กระดาษสับปะรด และกระดาษตะขบอยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวายตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประกอบด้วย

(1) สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งทำการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยเริ่มจาก ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และคัดเลือกสมาชิกกลุ่มรวมจำนวนทั้งสิ้น 10 คน

(2) สมาชิกในชุมชนบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 10 คน ได้จากการคัดเลือกแบบ Snowball โดยเริ่มจาก ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และส่งต่อสมาชิกสมาชิกในชุมชนจนครบตามจำนวน

(3) ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์/นักพัฒนาชุมชน จำนวน 5 คน เพื่อประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

(4) กลุ่มผู้บริโภคทั่วไป จำนวน 100 คน ที่ได้จากการคัดเลือกแบบบังเอิญพบในงานที่กลุ่มฯได้รับเชิญไปออกร้านหรือจัดแสดงงาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

(1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบการประชุมกลุ่มย่อย ในประเด็นผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ความต้องการและแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ของกลุ่ม

(2) แบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

2.2 การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

(1) แบบตรวจรายการเพื่อหารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (แบบร่าง 2 มิติ)

(2) แบบตรวจรายการเพื่อหารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (แบบร่าง 3 มิติ)

(3) แบบประเมินคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ ตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยกำหนดระดับคะแนนการตรวจสอบคุณลักษณะผลิตภัณฑ์ตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา (มพช.39/2546) ซึ่งกำหนดค่าคะแนนออกเป็น 4 ระดับ (สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม, 2546) ดังนี้ 4 หมายถึง ดีมาก 3 หมายถึง ดี 2 หมายถึง พอใช้ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง ทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ นักพัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม จำนวน 5 คน ได้แก่

1. นายวุฒินันต์ จันทะฤทธิ์ ตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางเลน

2. นางสาวกัญยาพร กุณฑลเสพย์ อาจารย์สาขาการออกแบบ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

3. นางสาวณัฐกาญจน์ ธีรบรรกุล อาจารย์สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

4. นางสาวสินีนาง งามฤทธิ์ อาจารย์สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

5. นางสาวณัฐริกา พรหมทา อาจารย์สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2.3 การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

(1) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

3. การออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม และการสร้างต้นแบบ

3.1 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานการออกแบบ

3.2 ทำการเขียนแบบร่าง 2 มิติ (Sketch) ผลิตภัณฑ์ในประเภทต่างๆ

3.3 ทำการเขียนแบบร่าง 3 มิติ (3 D Sketch) เพื่อทำการประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์

3.4 ทำการสร้างแบบจำลอง (Mock Up) ที่เหมือนจริงมากที่สุดขึ้นมา เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องต่างๆ และทำการแก้ไขก่อนการพัฒนาต้นแบบ

3.5 การจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์

3.6 ทำการพัฒนาต้นแบบ (Prototype) ผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชน

3.7 ผู้วิจัยทำการสร้างต้นแบบเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินต้นแบบ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำการประชุมกลุ่มย่อยด้วยการใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ความต้องการและแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่

4.2 ทำการสอบถามความต้องการของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนด้วยแบบสอบถามในงานออกร้านและแสดงสินค้าที่กลุ่มเข้าร่วม

4.3 นำข้อมูล ข้อเสนอแนะมาศึกษาและพัฒนา ประยุกต์ร่วมกับผลิตภัณฑ์จากเส้นใยผักตบชวา

4.4 ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภท กระเป๋า รองเท้า ภาชนะใส่ของ ของที่ระลึก และของตกแต่งบ้าน ประเภทละ 1 รูปแบบ

4.5 ประเมินคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ตามเกณฑ์การประเมินมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อจัดทำต้นแบบและทำการคัดเลือกที่จะใช้ในการทดลองตลาดต่อไป

4.6 ส่งผลงานเข้าร่วมการประเมินการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย โดยผู้วิจัยนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ตั้งไว้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(2) การประเมินคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งวิเคราะห์เป็นรายข้อเฉพาะด้าน แล้วรวบรวมทุกด้านโดยนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์พิจารณาประเมินจากช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่ควรปรับปรุง

(3) การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งวิเคราะห์เป็นรายข้อเฉพาะด้าน แล้วรวบรวมทุกด้านโดยนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์พิจารณาประเมินจากช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best W. John. 1997, p 190) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่ควรปรับปรุง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

1. การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจักสานผักตบชวามากที่สุด โดยมีแนวคิดที่ว่า ผักตบชวา ในสายตาของคนทั่วไปมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีความรู้ค่า และสร้างปัญหาให้กับชุมชนและแม่น้ำ ลำคลอง แต่ชาวบ้านร่วมกันนำภูมิปัญญาดั้งเดิมของปู่ ย่า ตา ยาย ที่ได้ทำกันมาเนิ่นนาน เช่น การจักสานผักตบชวา ที่ได้มีการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาแปรรูป จนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า ด้วยการพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลาย เช่น กล้องทึชชู ตะกร้าขนาดเล็ก ตะกร้ากรุผ้า ด้วยการนำก้านผักตบชวาที่ไร้ค่าที่มีอยู่มากมาย ทั้ง คู คลอง และในแม่น้ำท่าจีน มาผ่าเป็นซีกแล้วตากให้แห้ง โดยใช้เวลา 3 วัน จากนั้นก็อาจจะนำมาย้อมสีตามความต้องการ หรือนำไปอบด้วยกำมะถัน เพื่อให้ผักตบชวามีสีสวยตามธรรมชาติ และไม่เกิดเชื้อรา จากนั้นก็นำมาเจียนเป็นเส้นให้มีขนาดพอเหมาะกับการจักสานในแต่ละผลิตภัณฑ์ หรือขึ้นรูปตามแบบที่กำหนดไว้แต่ละชนิด โดยมีหลักฐานแสดงถึงความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสานผักตบชวา ผ่านการมีกลุ่มอาชีพจักสานผักตบชวาที่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประกอบด้วย

ในเขตตำบลบางเลน ได้แก่

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอาชีพเสริมบ้านสุขเกษม เลขที่ 30/3 หมู่ 4 ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

- กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านสุขเกษม เลขที่ 60 หมู่ 4 ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ในเขตตำบลไทรงาม ได้แก่

- กลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านคลองบางไทร เลขที่ 6 หมู่ 6 ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

- กลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านต้นตาล เลขที่ 35/1 หมู่ 5 ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

- กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านผักตบชวา เลขที่ 47 หมู่ 6 ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว เลขที่ 12 หมู่ 6 ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ในเขตตำบลบางปลา ได้แก่

- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมบ้านบางหวาย เลขที่ 50 หมู่ 8 ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

และในเขตตำบลคลองนกกระทุง ได้แก่

- กลุ่มจักสานผักตบชวาบ้านคลองนกกระทุง เลขที่ 66 หมู่ 8 ตำบลคลองนกกระทุง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

2. การศึกษาผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม และพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์

ผลการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อยจากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า

2.1 ผลิตภัณฑ์เดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ผลิตภัณฑ์เดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมคือ ร่องเท้าหนังเทียม และร่องเท้าจากเส้นใยพืช ซึ่งในปัจจุบันยังคงมีการผลิตและจัดจำหน่ายในงานออกร้านแสดงสินค้าต่างๆ แสดงดังภาพที่ 4.1

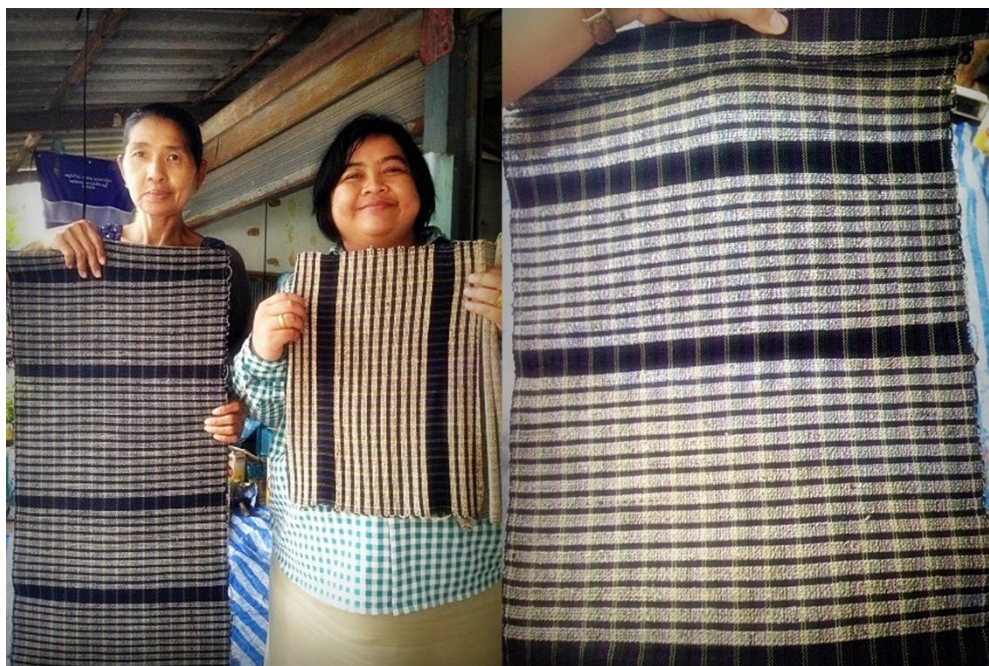

ภาพที่ 4.1 ผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย

ระยะต่อมากลุ่มฯ ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่มาให้การส่งเสริมการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น กระเป๋า ตุ๊กตา เป็นต้น แต่ทางกลุ่มฯ ยังไม่ได้นำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ เป็นเพียงการนำรูปแบบที่ได้รับการส่งเสริมไปจัดแสดงในงานออกร้านแสดงสินค้าที่ทางกลุ่มฯ ได้เข้าร่วมเท่านั้น ต่อมาทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านเส้นใยพืช ในการทำผ้าทอจากเส้นใยผักตบชวา เพื่อจะนำสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอผสมผสานกับเส้นใยผักตบชวา ในระยะแรกเริ่ม ทางกลุ่มฯ ได้ประสานให้กลุ่มอาชีพเสริมบ้านสุขเกษม ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการทอผ้าพื้นบ้าน เป็นผู้ทอให้ และมีการขยายเครือข่ายการทอผ้าเส้นใยผักตบชวาให้กับทางกลุ่มทอผ้าพื้นบ้านไททรงดำ บ้านเกาะแรด ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน ช่วยผลิตให้ตามความต้องการ เนื่องจากในช่วงแรกทางกลุ่มฯ ทอผ้าได้น้อย และยังไม่มี ความชำนาญทางการทอผ้ามากนัก

ภาพที่ 4.2 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา ในระยะต่อมา

ภาพที่ 4.3 ผลิตภัณฑ์ผ้าทอผสมผสานกับเส้นใยผักตบชวา

ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะของกลุ่ม พบว่า ในด้านกระบวนการผลิต ส่วนใหญ่มักประสบปัญหาการไม่สามารถผลิตงานได้ ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากเส้นใยผักตบชวาจะขึ้นราเพราะความชื้น รวมถึงขาดการส่งเสริมและข้อมูลในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้านการตลาด คู่แข่งขันทางการตลาดมีมาก ขาดบุคลากรด้านการตลาด ผลิตภัณฑ์ไม่มีตราสินค้า ไม่มีบรรจุภัณฑ์ ขาดงบประมาณในการนำสินค้าออกจำหน่าย และขาดการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ไม่มีเงินทุนที่มาสสนับสนุนกลุ่มฯ อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับการศึกษา ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2556) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง วิสาหกิจของจังหวัดนครปฐม พบว่าอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจของจังหวัดนครปฐม ได้แก่

1. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนขาดการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนและองค์กรเกษตรกรรมมาจัดการเพื่อใช้ประโยชน์ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างมีระบบ
2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มมีการดำเนินงานในการกำหนดเป้าหมายด้านการดำเนินงาน การบริหารจัดการ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ และด้านการทำแผนประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง และต้องปรับปรุง
3. วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปฐมภูมิหลายกลุ่ม
4. การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนยังทำได้ค่อนข้างน้อยเนื่องจากขาดแกนนำที่เสถียร

5. การบูรณาการงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระหว่างหน่วยงานภาคีภายในจังหวัดยังมีประสิทธิภาพน้อย

6. ความต้องการสินค้าบางประเภทไม่แน่นอนทำให้ทำการส่งเสริมการผลิตและการตลาดยาก

ทั้งนี้ในส่วนของการข้อเสนอแนะ พบว่า คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มควรมีการประชุมเพื่อกำหนดแผนงาน ทิศทางในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มร่วมกัน ด้านการบริหารตลาด ควรมีหน่วยงานในการติดต่อประสานงานด้านการตลาด ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของกลุ่มให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ ควรมีฝ่ายประชาสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน กิจกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ควรให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม และให้คณะกรรมการและสมาชิกผู้ผลิตสินค้าของกลุ่มได้รับการศึกษาอบรม และควรส่งเสริมให้มีการพัฒนา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลในระดับตั้งแต่ 4 ดาว ขึ้นไป และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแก่สมาชิก ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2556) ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน พบว่า

1. การบริหารจัดการภายในกลุ่ม พบว่า ต้องมีตลาดรองรับและประสานหาแหล่งจำหน่ายสินค้าของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีเงินทุนสำรองไว้เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงานโดยใช้วิธีรวมหุ้นหรือจากแหล่งเงินของภาครัฐที่ให้การสนับสนุน ต้องมีการรักษาคุณภาพสินค้าและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยน่าซื้อและดูมีราคา มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง มีการถ่ายทอดความรู้ให้สมาชิกอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิกและเพิ่มศักยภาพของกลุ่ม คณะกรรมการมีความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และเสียสละ มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ ชี้แจงผลประกอบการและการปันผลกำไรแก่สมาชิก มีการอบรมทรัพยากรและจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก

2. การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนงบประมาณส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พบว่า ควรสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมการประชุมเพื่อชี้แจงบทบาทหน้าที่ของกลุ่มในการประชุมของท้องถิ่น ให้ผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มฯ เป็นต้น

2.2 ความต้องการและแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ และรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มฯ มีความต้องการที่จะพัฒนา

จากการประชุมระดมความคิดร่วมกัน ได้มีการเสนอแนวทางการพัฒนาวัสดุ กระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ สามารถสรุปได้ว่า จะทำการเลือกใช้ ผักตบชวา เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสินค้าหัตถกรรม เนื่องจากเป็นพืชที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ผสมผสานกับ กระบวนการย้อมสีและการสาน เป็นกระบวนการที่มีความหลากหลายในการผลิต ทั้งนี้ยังสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์แนวทางใหม่ได้ ทางกลุ่มฯ ได้เสนอว่า ทางกลุ่มมีความต้องการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใน 5 ประเภท ได้แก่ 1. กระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี 2. รองเท้า 3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ 4. ของที่ระลึก และ 5. ของตกแต่งบ้าน จากนั้นคณะผู้วิจัย จึงได้จัดทำแบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท ๆ ละ 20 แบบ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทำการคัดเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท จนได้แบบร่างประเภทละ 5 รูปแบบ เพื่อดำเนินการจัดทำแบบร่าง 3 มิติ ต่อไป ดังนี้

1. กระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี

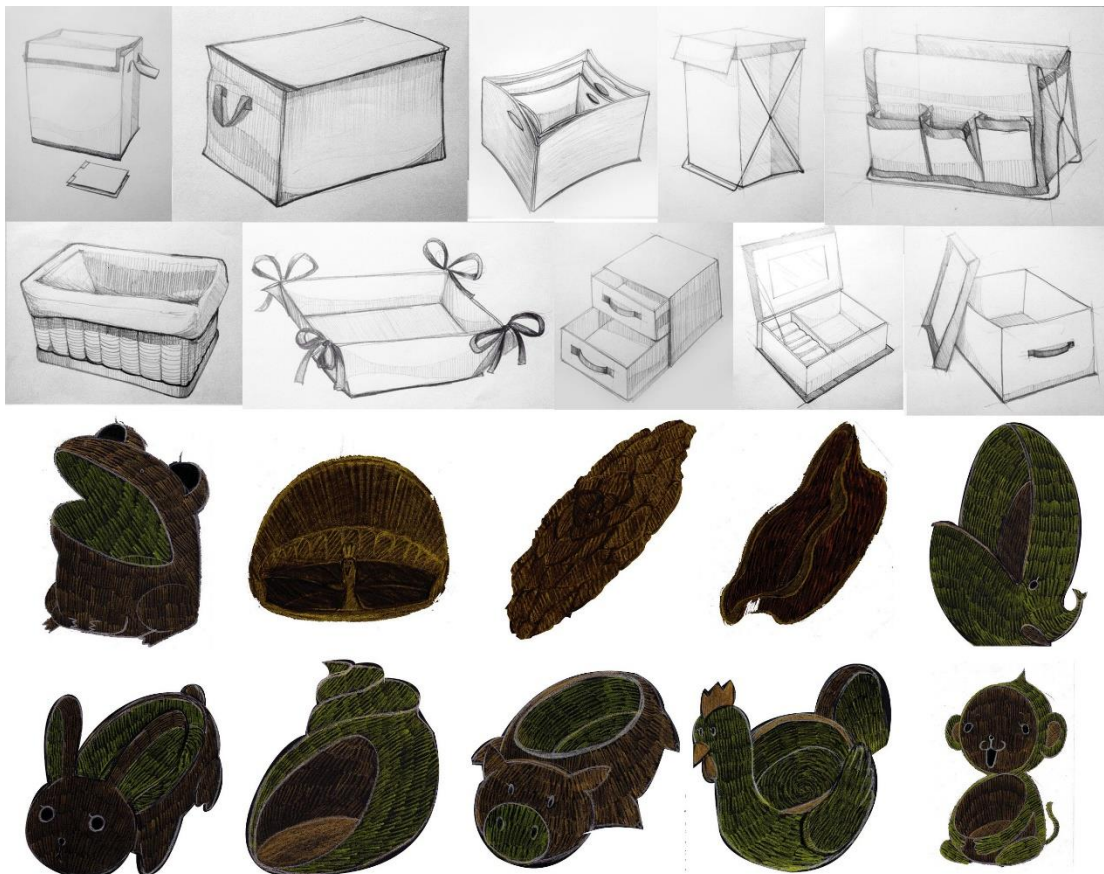
ภาพที่ 4.4 แบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี

2. รองเท้า

ภาพที่ 4.5 แบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า

3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

ภาพที่ 4.6 แบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

4. ของที่ระลึก

ภาพที่ 4.7 แบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก

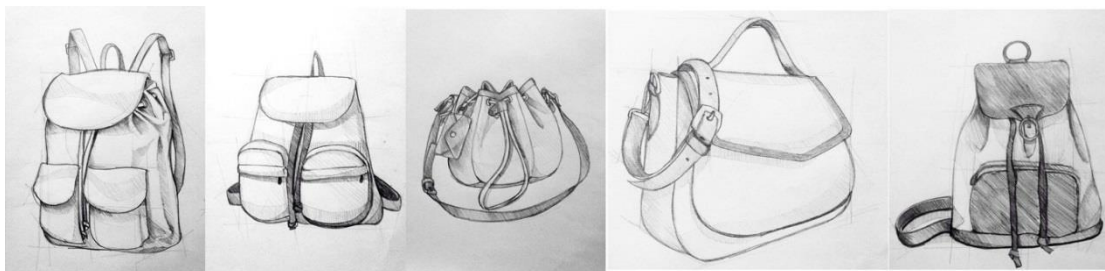
5. ของตกแต่งบ้าน

ภาพที่ 4.8 แบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน

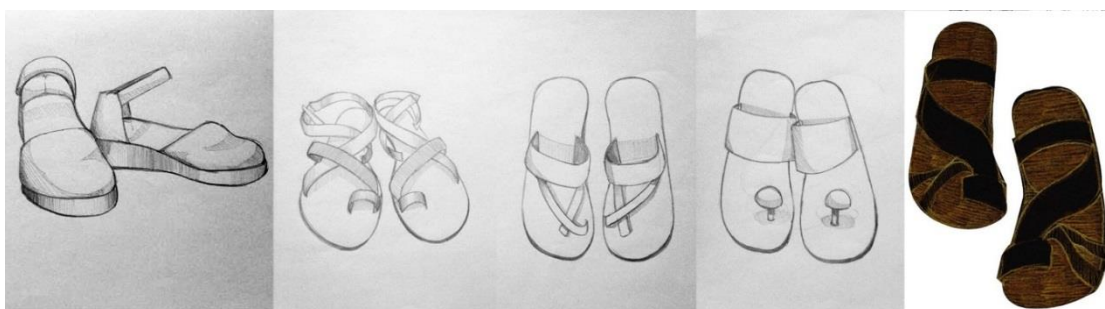
จากนั้นทำการประชุมสมาชิกกลุ่มๆ เพื่อทำการคัดเลือกแบบร่าง 2 มิติ พบว่า

- แบบร่าง 2 มิติ ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี จำนวน 5 รูปแบบ ได้แก่

ภาพที่ 4.9 แบบร่างผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี จำนวน 5 รูปแบบที่ถูกคัดเลือก

- แบบร่าง 2 มิติ ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนประเภทรองเท้า จำนวน 5 รูปแบบ ได้แก่

ภาพที่ 4.10 แบบร่างผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า จำนวน 5 รูปแบบที่ถูกคัดเลือก

- แบบร่าง 2 มิติ ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ จำนวน 5 รูปแบบ ได้แก่

ภาพที่ 4.11 แบบร่างผลิตภัณฑ์ประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ จำนวน 5 รูปแบบ ที่ถูกคัดเลือก

- แบบร่าง 2 มิติ ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนประเภทของที่ระลึก จำนวน 5 รูปแบบ ได้แก่

ภาพที่ 4.12 แบบร่างผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก จำนวน 5 รูปแบบ ที่ถูกคัดเลือก

- แบบร่าง 2 มิติ ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนประเภทของตกแต่งบ้าน จำนวน 5 รูปแบบ ได้แก่

ภาพที่ 4.13 แบบร่างผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน จำนวน 5 รูปแบบ ที่ถูกคัดเลือก

3. การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

3.1 การพัฒนาแบบร่าง 3 มิติ

ผลจากการคัดเลือกแบบร่าง 2 มิติ ของผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเป็นแบบร่าง 3 มิติ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เห็นรูปแบบชัดเจนขึ้น เพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าชุมชน และทำการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน โดยผู้นำกลุ่มฯ สมาชิกกลุ่มฯ ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และบุคคลทั่วไป แสดงผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิต และผู้บริโภค จำนวนทั้งสิ้น 55 คน พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.64 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 16.36 จัดอยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.64 และอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.82 ซึ่งเป็นผู้บริโภค ร้อยละ 54.55 ผู้ผลิต คิดเป็นร้อยละ 36.36 และผู้เชี่ยวชาญ ร้อยละ 9.09 ดังแสดงผล ตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	9	16.36
หญิง	46	83.64
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0.00
21 – 30 ปี	12	21.82
31 – 40 ปี	13	23.64
41 – 50 ปี	10	18.18
51 ปีขึ้นไป	20	36.36

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ		
ผู้ผลิต	20	36.36
ผู้บริโภคน	30	54.55
ผู้เชี่ยวชาญ	5	9.09

2. ผลการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (แบบร่าง 3 มิติ)

จัดทำแบบร่าง 3 มิติของผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ 1. กระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี 2. รองเท้า 3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ 4. ของที่ระลึก และ 5. ของตกแต่งบ้าน สามารถแสดงผลการศึกษา ได้ดังตารางที่ 4.2 - 4.6

2.1 แบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี

พบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์จากแบบร่าง 3 มิติ ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี ที่กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกเป็นลำดับแรกได้แก่ กระเป๋าแบบที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 38.18

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี

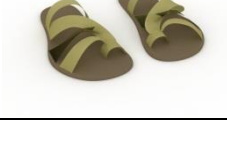
ที่	รูปแบบผลิตภัณฑ์		ลำดับที่เลือก					แปลผล (ลำดับ)
			1	2	3	4	5	
1		จำนวน	6	5	8	11	25	4
		ร้อยละ	10.91	9.09	14.55	20.00	45.45	
2		จำนวน	18	5	15	17	0	2
		ร้อยละ	32.73	9.09	27.27	30.91	0.00	
3		จำนวน	7	14	10	19	5	3
		ร้อยละ	12.73	25.45	18.18	34.55	9.09	
4		จำนวน	3	24	11	1	16	5
		ร้อยละ	5.45	43.64	20.00	1.82	29.09	

ที่	รูปแบบผลิตภัณฑ์		ลำดับที่เลือก					แปลผล (ลำดับ)
			1	2	3	4	5	
5		จำนวน	21	7	11	7	9	1
		ร้อยละ	38.18	12.73	20.00	12.73	16.36	

2.2 แบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า

รูปแบบผลิตภัณฑ์จากแบบร่าง 3 มิติ ประเภทรองเท้า ที่กลุ่มตัวอย่าง
คัดเลือกเป็นลำดับแรกได้แก่ รองเท้ารูปแบบที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 43.64

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า

ที่	รูปแบบผลิตภัณฑ์		ลำดับที่เลือก					แปลผล (ลำดับ)
			1	2	3	4	5	
1		จำนวน	11	8	5	6	25	4
		ร้อยละ	20.00	14.55	9.09	10.91	45.45	
2		จำนวน	18	5	15	17	0	3
		ร้อยละ	32.73	9.09	27.27	30.91	0.00	
3		จำนวน	19	14	10	7	5	2
		ร้อยละ	34.55	25.45	18.18	12.73	9.09	
4		จำนวน	7	14	10	19	5	5
		ร้อยละ	12.73	25.45	18.18	34.55	9.09	
5		จำนวน	24	16	11	3	1	1
		ร้อยละ	43.64	29.09	20.00	5.45	1.82	

2.3 แบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

รูปแบบผลิตภัณฑ์จากแบบร่าง 3 มิติ ประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ ที่กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกเป็นลำดับแรกได้แก่ ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่าง ๆ รูปแบบที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 45.45

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

ที่	รูปแบบผลิตภัณฑ์		ลำดับที่เลือก					แปลผล (ลำดับ)
			1	2	3	4	5	
1		จำนวน	19	14	10	7	5	3
		ร้อยละ	34.55	25.45	18.18	12.73	9.09	
2		จำนวน	25	8	11	6	5	1
		ร้อยละ	45.45	14.55	20.00	10.91	9.09	
3		จำนวน	15	17	5	18	0	4
		ร้อยละ	27.27	30.91	9.09	32.73	0.00	
4		จำนวน	24	16	11	3	1	2
		ร้อยละ	43.64	29.09	20.00	5.45	1.82	
5		จำนวน	1	11	3	24	16	5
		ร้อยละ	1.82	20.00	5.45	43.64	29.09	

2.4 แบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก

รูปแบบผลิตภัณฑ์จากแบบร่าง 3 มิติ ประเภทของที่ระลึก ที่กลุ่มตัวอย่าง
คัดเลือกเป็นลำดับแรกได้แก่ ของที่ระลึกรูปแบบที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 34.55

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก

ที่	รูปแบบผลิตภัณฑ์		ลำดับที่เลือก					แปลผล (ลำดับ)
			1	2	3	4	5	
1		จำนวน	8	5	6	11	25	4
		ร้อยละ	14.55	9.09	10.91	20.00	45.45	
2		จำนวน	0	15	5	17	18	5
		ร้อยละ	0.00	27.27	9.09	30.91	32.73	
3		จำนวน	17	18	5	15	0	2
		ร้อยละ	30.91	32.73	9.09	27.27	0.00	
4		จำนวน	19	14	5	7	10	1
		ร้อยละ	34.55	25.45	9.09	12.73	18.18	
5		จำนวน	16	11	24	3	1	3
		ร้อยละ	29.09	20.00	43.64	5.45	1.82	

2.5 แบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน

รูปแบบผลิตภัณฑ์จากแบบร่าง 3 มิติ ประเภทของตกแต่งบ้าน ที่กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกเป็นลำดับแรกได้แก่ ของตกแต่งบ้านรูปแบบที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 43.64

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน

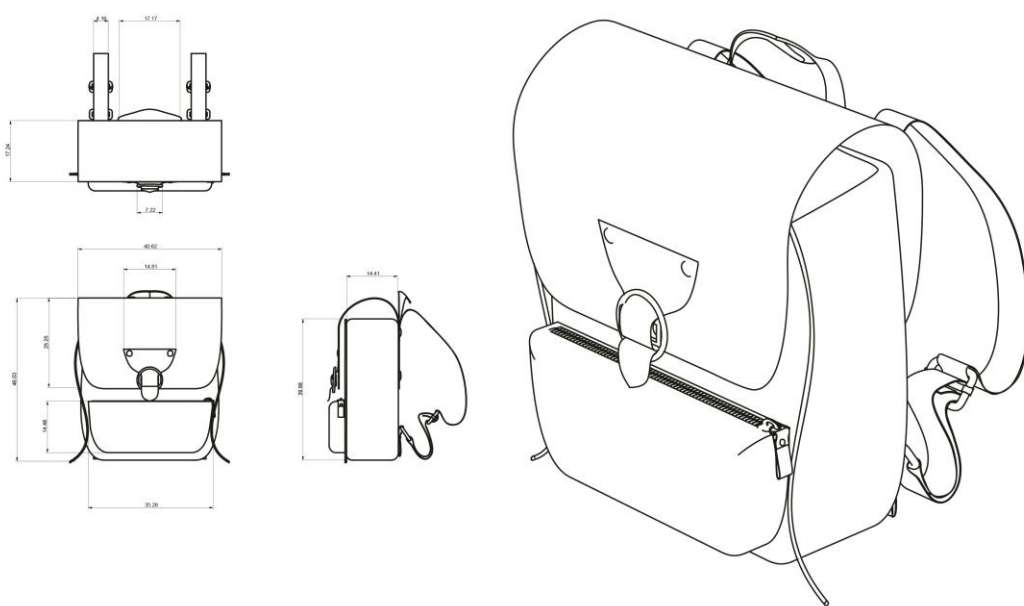
ที่	รูปแบบผลิตภัณฑ์		ลำดับที่เลือก					แปลผล (ลำดับ)
			1	2	3	4	5	
1		จำนวน	0	5	17	15	18	5
		ร้อยละ	0.00	9.09	30.91	27.27	32.73	
2		จำนวน	24	16	11	3	1	1
		ร้อยละ	43.64	29.09	20.00	5.45	1.82	
3		จำนวน	19	14	10	5	7	3
		ร้อยละ	34.55	25.45	18.18	9.09	12.73	
4		จำนวน	21	11	9	7	7	2
		ร้อยละ	38.18	20.00	16.36	12.73	12.73	
5		จำนวน	8	6	25	11	5	4
		ร้อยละ	14.55	10.91	45.45	20.00	9.09	

3.2 การพัฒนาแบบสำหรับการผลิต

นำผลจากการประเมินแบบร่าง 3 มิติ มาดำเนินการจัดทำแบบสำหรับการผลิต ดังนี้

1. แบบสำหรับการผลิต ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี แสดงในภาพที่ 4.14

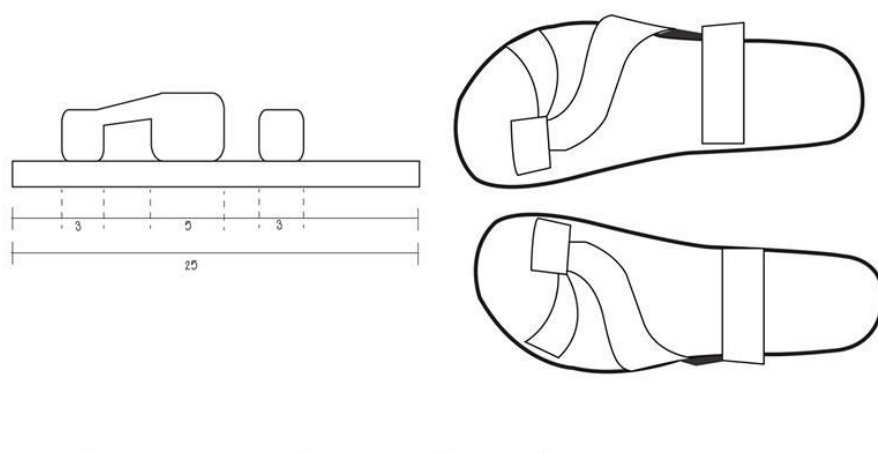
กระเป๋าผ้ากบชวา

ภาพที่ 4.14 แบบสำหรับการผลิต ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี

2. แบบสำหรับการผลิต ประเภทรองเท้า แสดงในภาพที่ 4.15

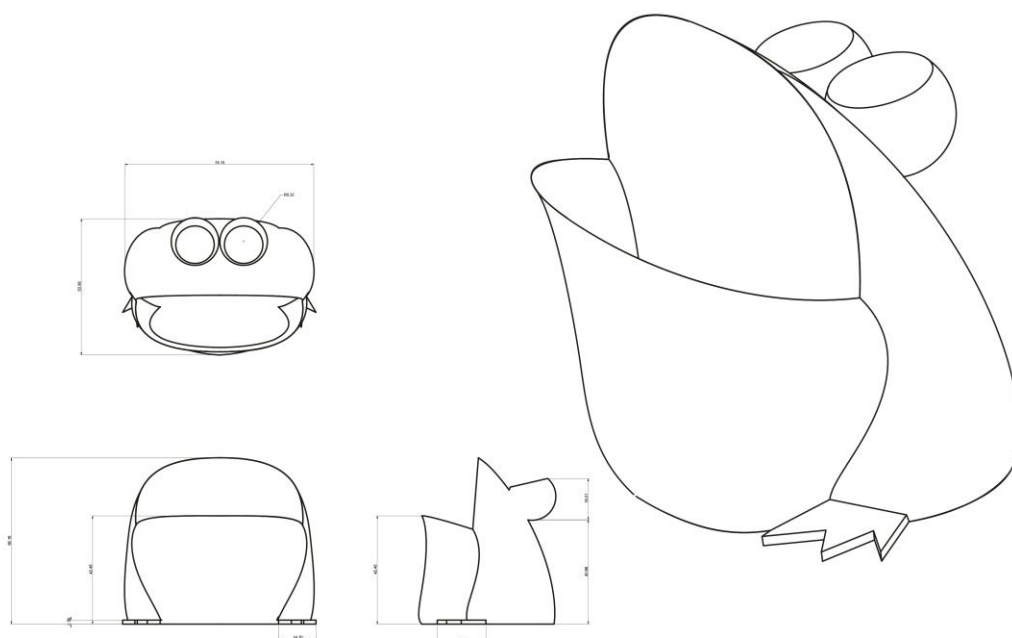
รองเท้าจากผักตบชวา

ภาพที่ 4.15 แบบสำหรับการผลิต ประเภทรองเท้า

3. แบบสำหรับการผลิต ประเภหตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ แสดงในภาพที่ 4.16

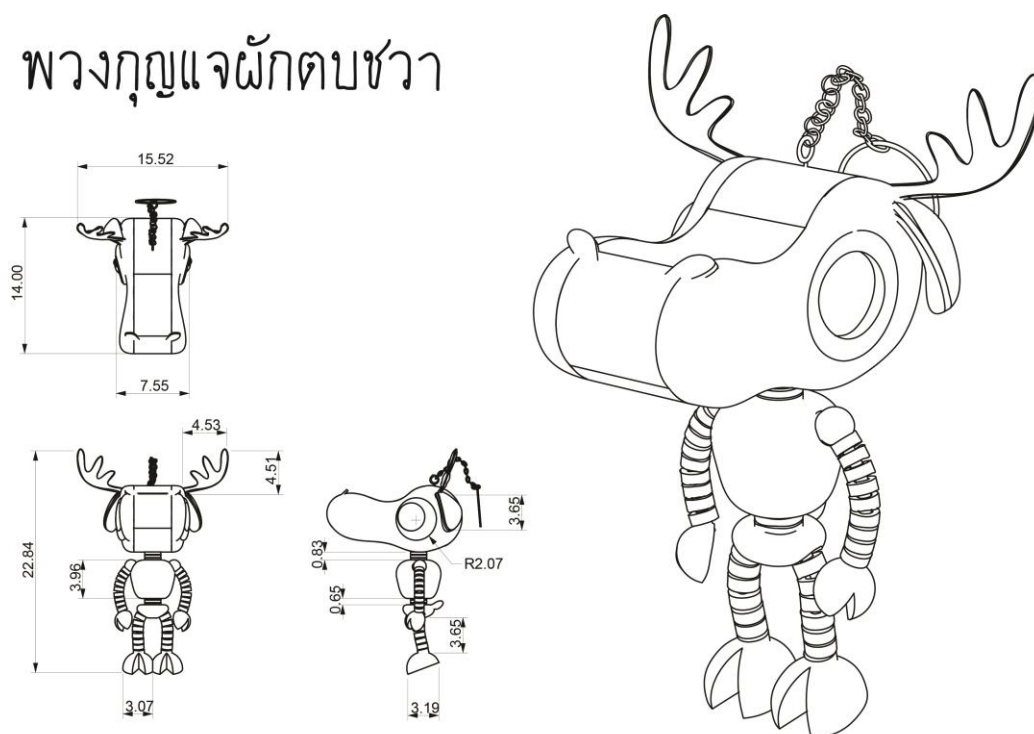
กบตั้งโต๊ะจากผักตบชวา

ภาพที่ 4.16 แบบสำหรับการผลิต ประเภหตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

4. แบบสำหรับการผลิต ประเภทของที่ระลึก แสดงในภาพที่ 4.17

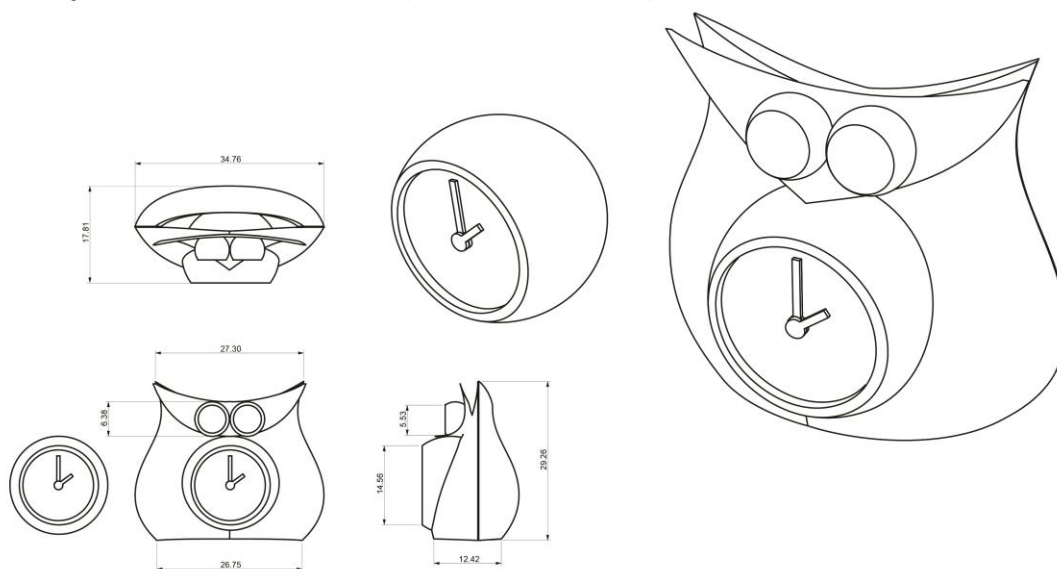
พวงกุญแจผักตบชวา

ภาพที่ 4.17 แบบสำหรับการผลิต ประเภทของที่ระลึก

5. แบบสำหรับการผลิต ประเภทของตกแต่งบ้าน แสดงในภาพที่ 4.18

นาฬิกาตั้งโต๊ะจากผักตบชวา

ภาพที่ 4.18 แบบสำหรับการผลิต ประเภทของตกแต่งบ้าน

3.3 แผ่นนำเสนอรูปแบบ (Plate Present)

นำเสนอแนวความคิดโดยรวมของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดคือ ความเป็นอยู่แบบพื้นบ้าน โดยการนำวัสดุจากธรรมชาติมาเป็นส่วนประกอบหลักของผลิตภัณฑ์ และออกแบบให้มีรูปลักษณะเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่แบบพื้นบ้าน ตัดทอนให้มีลักษณะที่เรียบง่าย และสื่อถึงความเป็นพื้นบ้านได้เป็นอย่างดี เช่น

1. กระเป๋าเป้ ได้แนวความคิดมาจาก ผ้าขาวม้า ซึ่งผ้าขาวม้าบ่งบอกได้เป็นอย่างดีถึงความเป็นพื้นบ้านและการใช้ผ้าขาวม้ามัดเป็นกระเป๋ารหรือห่อผ้าตามภูมิปัญญา โดยการออกแบบกระเป๋านำผ้าทอจากฝักตบชวา มาทอเป็นลวดลายของผ้าขาวม้า และตัดเย็บให้มีรูปแบบที่ทันสมัย สามารถใช้ได้ทั้งเพศชาย และหญิง

2. รองเท้า ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้ คือ รองเท้าได้แนวความคิดมาจาก “ผีเสื้อ” ถ่ายทอดออกมาเป็นรูปร่าง เส้น เหตุเพราะผีเสื้อเป็นสัตว์ที่มีความน่าสนใจทั้งรูปร่าง รูปทรง ออกแบบใช้องค์ประกอบต่างๆของผีเสื้อ นำมาตัดทอนรายละเอียด และจัดองค์ประกอบผสมผสานรวม โดยใช้สีโทนอ่อนตามธรรมชาติและเป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม ตัวรองเท้าใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติคือเกลียวฝักตบชวาผสมถักทอเป็นพื้นผ้า ตัดเย็บ ใช้งานง่ายสวมใส่แล้วนวดเท้าไปในตัว ทนต่อความชื้น ใช้ได้ทั้งในบ้านและนอกบ้าน

3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ ได้แนวความคิดมาจากกบ กบเป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งที่ สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามชนบท ผู้จัดทำผลิตภัณฑ์ จึงได้นำผ้าทอฝักตบชวา และเชือกจากฝักตบชวาเป็นชิ้นรูปเป็นตะกร้าในรูปลักษณะของกบ

4. ของที่ระลึก พวงกุญแจจากฝักตบชวา ได้แนวความคิดมาจาก กวาง สัตว์ป่าที่แสดงถึงอุดมสมบูรณ์จากธรรมชาติ ในการใช้ชีวิตแบบพื้นบ้านที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ สัตว์ป่าสามารถบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี กลุ่มผู้จัดทำผลิตภัณฑ์จึงเลือก “กวาง” มาเป็นแนวความคิดในการสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของชีวิตพื้นบ้าน

5. ของตกแต่งบ้าน ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้คือ นาฬิกา ได้แนวความคิดมาจาก นกฮูก นอกจากไก่แล้ว นกฮูกก็เป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งที่บอกเวลา (เหมือนกับตอนเช้าถ้าได้ยินเสียงไก่เราจะรู้ว่าเป็นเวลาเช้าแล้ว แต่ถ้าเป็นเสียงนกฮูกเราก็จะรู้ว่าเป็นเวลากลางคืน) ผู้จัดทำผลิตภัณฑ์ได้ใช้นกฮูก เป็นสื่อว่าถึงเวลาพักผ่อนจากการใช้ชีวิตประจำวัน วัสดุที่ใช้คือ ผ้าทอฝักตบชวาและเชือกจากฝักตบชวา

สามารถแสดงแผ่นภาพนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ดังภาพที่ 4.19 -

ภาพที่ 4.19 ผ่านภาพนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าเป้ และกระเป๋าสตรี

ภาพที่ 4.20 แผ่นภาพนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า

ภาพที่ 4.21 แผ่นภาพนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทตะกร้า

แนวคิด

การออกแบบผลิตภัณฑ์จาก
เศษวัสดุผักตบชวาเพื่อตอบ
สนองความต้องการในกลุ่ม
คนรักธรรมชาติเป็นของใช้ที่
สวยงามมีคุณค่าทางจิตใจ
และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พวงกุญแจรูปกวางทำเพื่อเป็น
ของที่ระลึกสำหรับโอกาส
หรือใช้เป็นของฝากแก่คน
ของส่วนตัวเพื่อช่วงใจจดใจ
ได้ทาง

វ៉ិនឡេស័ក

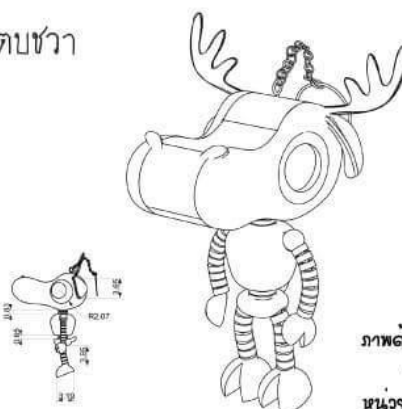
ແຮງບໍລິຫານໃຈ

ឧបសគ្គៈលើស

พวงกุญแจผักตบชวา

ภาพด้าน และขนาด

ขนาด 1 : 100

หน่วยงาน : เซนทีเมตาร

แบบร่างการออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัสดุผักตบชวาตากแห้ง

แบบร่างการออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัสดุผักตบชวาตากแห้ง : พวงกุญแจแจลูกกวางน้อย

ภาพที่ 4.22 แผ่นภาพนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก

ภาพที่ 4.23 แผ่นภาพนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน

3.4 การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน

การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน มีผักตบชวา เป็นวัสดุหลักที่ใช้ในการจัดทำต้นแบบ คือ เชือกผักตบชวาแบบเปีย เชือกผักตบชวาแบบเกลียว ผ้าทอเส้นใยผักตบชวา ต้นผักตบชวาแห้ง นอกจากนี้ เป็นวัสดุอื่นที่นำมาประกอบเป็นชิ้นงานสมบูรณ์ ได้แก่

1. ผ้าคอตต่อน 100%, ผ้าทอ, ผ้าคอตตอนผสมลินิน หรือผ้าแคนวาส
2. ด้าย (Threads) ได้แก่ ด้าย Quilt, ด้าย Patchwork, ด้าย Applique และด้ายเนา
3. เข็ม (Needles) ได้แก่ เข็มควิลท์ ใช้เบอร์ 9 หรือเบอร์ 8 และเข็มหมุด (Pins) เอาไว้

กลัดผ้าไม่ให้เลื่อน เข็มหมุดมีทั้งเข็มหมุดหัวมุก กับเข็มหมุดหัวดอกไม้

4. โยโพลีเอสเตอร์อัดแน่น

5. เบ็ดเตล็ด เช่น ไม้บรรทัด กรรไกร เป็นกรรไกรสำหรับตัดผ้า กับกรรไกรตัดกระดาษ ปากกาเขียนผ้า

7. อุปกรณ์ตกแต่ง เช่น กระดุมต่าง ๆ ตาไก่ หมุดตอก ตัวห้อยzip, ห่วงกลมเล็ก, ห่วงคล้องzip ตะขอกำปู, ลูกกระพรวน, ฝาครอบลูกปัด อุปกรณ์พวงกุญแจ ห่วงคล้องกุญแจ

1. ผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี

ภาพที่ 4.24 ผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี

2. ผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า

ภาพที่ 4.25 ผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า

3. ผลิตภัณฑ์ประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

ภาพที่ 4.26 ผลิตภัณฑ์ประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

4. ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก

ภาพที่ 4.27 ผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก

5. ผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน

ภาพที่ 4.28 ผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน

4. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

4.1 การประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่ควรปรับปรุง
สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.7 - 4.11		

1. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรีพบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความงาม ($\bar{X} = 4.27$; S.D. = 0.46) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.27$; S.D. = 0.70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$; S.D. = 0.37) ดังผลที่แสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์		4.16	0.37	มาก
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.20	0.45	มาก
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.20	0.45	มาก
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง	4.20	0.45	มาก
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้	4.00	0.00	มาก
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้	4.20	0.45	มาก

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม		4.27	0.46	มาก
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.00	0.00	มาก
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ	4.40	0.55	มาก
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน		4.27	0.70	มาก
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ	4.20	0.45	มาก
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ	4.20	0.84	มาก
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก	4.40	0.89	มาก
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ		4.36	0.49	มาก
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต	4.40	0.55	มาก
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์	4.40	0.55	มาก
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.40	0.55	มาก
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ	4.20	0.45	มาก

2. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทรองเท้า พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$; S.D. = 0.44) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความงาม ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$; S.D. = 0.55) ดังผลที่แสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน
ประเภทรองเท้า

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์		4.40	0.55	มาก
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.40	0.55	มาก
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.60	0.55	มากที่สุด
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง	4.40	0.55	มาก
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้	4.20	0.45	มาก
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้	4.40	0.55	มาก
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม		4.60	0.51	มากที่สุด
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.40	0.55	มาก
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ	4.60	0.55	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน		4.60	0.51	มากที่สุด
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ	4.80	0.45	มากที่สุด
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ	4.40	0.55	มาก
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก	4.60	0.55	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ		4.76	0.44	มากที่สุด
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต	4.80	0.45	มากที่สุด
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์	4.80	0.45	มากที่สุด
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.80	0.45	มากที่สุด
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ	4.60	0.55	มากที่สุด

3. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ พบว่า ด้านความงามมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.52) รองลงมาเป็นด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.47$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมาก ด้านวัสดุที่ใช้ได้แก่ ($\bar{X} = 4.44$; S.D. = 0.52) และ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49) ดังผลที่แสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์		4.36	0.49	มาก
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.40	0.55	มาก
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.40	0.55	มาก
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง	4.40	0.55	มาก
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้	4.20	0.45	มาก
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้	4.40	0.55	มาก
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม		4.53	0.52	มากที่สุด
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.40	0.55	มาก
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ	4.60	0.55	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน		4.47	0.52	มาก
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ	4.40	0.55	มาก
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ	4.40	0.55	มาก
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก	4.60	0.55	มากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ		4.44	0.51	มาก
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต	4.60	0.55	มากที่สุด
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์	4.40	0.55	มาก
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.40	0.55	มาก
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ	4.20	0.45	มาก

4. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก พบว่าด้านความงามมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$; S.D. = 0.49) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวัสดุที่ใช้ได้แก่ ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.55) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.55) ดังผลที่แสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์		4.60	0.55	มากที่สุด
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.60	0.55	มากที่สุด
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.60	0.55	มากที่สุด
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง	4.60	0.55	มากที่สุด
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้	4.60	0.55	มากที่สุด
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้	4.60	0.55	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม		4.67	0.49	มากที่สุด

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.40	0.55	มาก
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ	4.80	0.45	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน		4.60	0.51	มากที่สุด
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ	4.40	0.55	มาก
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ	4.60	0.55	มากที่สุด
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก	4.80	0.45	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ		4.60	0.50	มากที่สุด
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต	4.80	0.45	มากที่สุด
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์	4.80	0.45	มากที่สุด
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.60	0.55	มากที่สุด
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ	4.20	0.45	มาก

5. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของตกแต่งบ้านพบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$; S.D. = 0.49) รองลงมาเป็นด้านความงาม ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.47$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49) ดังผลที่แสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของตกแต่งบ้าน

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์		4.36	0.49	มาก
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน	4.20	0.45	มาก
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.20	0.45	มาก
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง	4.60	0.55	มากที่สุด
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้	4.40	0.55	มาก
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้	4.40	0.55	มาก
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม		4.53	0.52	มากที่สุด
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์	4.40	0.55	มาก
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ	4.60	0.55	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน		4.47	0.52	มาก
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ	4.40	0.55	มาก
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ	4.40	0.55	มาก
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก	4.60	0.55	มากที่สุด
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ		4.64	0.49	มากที่สุด
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต	4.80	0.45	มากที่สุด
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์	4.60	0.55	มากที่สุด
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.80	0.45	มากที่สุด
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ	4.40	0.55	มาก

4.2 การประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญพบ จำนวน 122 คน จากการที่กลุ่มเข้าร่วมออกร้านแสดงสินค้าในสถานที่ต่างๆ ดังแสดงในภาพที่ 4.29 ประกอบด้วย

- ห้างสรรพสินค้า เช่น เซนทรัล ศาลายา และเซนทรัลรัตนาธิเบศร์
- งานวันสหกรณ์แห่งชาติ 100 ปีสหกรณ์ไทยและวันกีฬาสหกรณ์จังหวัดแพร่ ประจำปี 2559 ระหว่างวันที่ 28 ก.พ. - 1 มี.ค. 2559 จัดโดยชมรมสหกรณ์จังหวัดแพร่
- งานมหกรรมสินค้าสหกรณ์ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 25 - 29 มีนาคม 2559 ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติ ฉลองศิริราชสมบัติครบ 60 ปี อาคาร B มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จัดโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 4.29 การเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ในการออกร้านแสดงสินค้าของกลุ่มฯ

สามารถแสดงผลการศึกษาได้ดังตารางที่ 4.12 - 4.13

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.02 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.98 มีอายุอยู่ในช่วง 35 - 44 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.79 รองลงมามีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.41 อายุระหว่าง 45 - 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.13 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 36.89 รองลงมาเป็น ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.93 เท่ากัน และมีธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 13.11

2. การสอบถามความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น พบว่า

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน (นาฬิกา) เป็นลำดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57; S.D. = 0.50) ลำดับที่ 2 คือ รองเท้า ($\bar{X}$ = 4.50; S.D. = 0.50) ลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี และผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (พวงกุญแจของที่ระลึก) ($\bar{X}$ = 4.49; S.D. = 0.53 และ 0.50 ตามลำดับ) แสดงดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

รูปแบบผลิตภัณฑ์	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. กระเป๋าเป้	62 (50.82)	58 (47.54)	2 (164)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.49	0.53	3
2. รองเท้า	61 (50.00)	61 (50.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.50	0.50	2
3. ตะกร้าใส่ของ	47 (38.52)	75 (61.48)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.39	0.49	5
4. พวงกุญแจของที่ระลึก	62 (50.82)	60 (49.18)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.49	0.50	3
5. นาฬิกา	70 (57.38)	52 (42.62)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.57	0.50	1

3. การสำรวจความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

ทำการสอบถามความต้องการซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความต้องการซื้อสินค้าในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทพวงกุญแจของที่ระลึก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.16 รองลงมาเป็น ประเภทตะกร้าใส่ของ คิดเป็นร้อยละ 21.31 ผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า คิดเป็นร้อยละ 12.31 ส่วนประเภทกระเป๋าเป้/กระเป๋าสตรี และประเภทของตกแต่งบ้าน (นาฬิกา) มีค่าเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.11

4. การสำรวจพฤติกรรมการซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการซื้อ

ทำการสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมชมผลงานในการออกร้านแสดงสินค้าที่ทางกลุ่มเข้าร่วม ที่ได้จากการสุ่มแบบบังเอิญพบ จำนวน 122 คน โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่ควรปรับปรุง

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมีความแปลกใหม่จากผลิตภัณฑ์ทั่วไปในท้องตลาด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$; S.D. = 0.42) รองลงมาเป็น ด้านการมีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลาย จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$; S.D. = 0.49) ด้านมีการเลือกใช้วัสดุประกอบที่เหมาะสมต่อการใช้งาน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.49) ด้านมีรูปแบบและลวดลายที่สวยงาม สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$; S.D. = 0.49) และด้านยังคงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรม จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$; S.D. = 0.50) แสดงดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพฤติกรรมการณ์ซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการซื้อ

พฤติกรรมการณ์ซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการซื้อ	ความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. มีรูปแบบและลวดลายที่สวยงามสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค	72 (59.02)	50 (40.98)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.59	0.49	มากที่สุด
2. มีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลาย	75 (61.48)	47 (38.52)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.61	0.49	มากที่สุด
3. ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมีความแปลกใหม่จากผลิตภัณฑ์ทั่วไปในท้องตลาด	95 (77.87)	27 (22.13)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.78	0.42	มากที่สุด
4. มีการเลือกใช้วัสดุประกอบที่เหมาะสมต่อการใช้งาน	73 (59.84)	49 (40.16)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.60	0.49	มากที่สุด
5. ยังคงแสดงถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรม	68 (55.74)	54 (44.26)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.56	0.50	มากที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปและอภิปรายผล

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจักสานผักตบชวามากที่สุด ชาวบ้านร่วมกันนำภูมิปัญญาดั้งเดิมของ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่ได้ทำกันมาเนิ่นนาน เช่น การจักสานผักตบชวา ที่ได้มีการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาแปรรูป จนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า ด้วยการพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลาย เช่น กล้องทึชชู ตะกร้าขนาดเล็ก ตะกร้ากรุผ้า ด้วยการนำก้านผักตบชวาที่ไร้ค่าที่มีอยู่มากมาย ทั้ง คุ คลอง และในแม่น้ำท่าจีน มาผ่าเป็นซีกแล้วตากให้แห้ง โดยใช้เวลา 3 วัน จากนั้นก็อาจจะนำมาย้อมสีตามความต้องการ หรือนำไปอบด้วยกำมะถัน เพื่อให้ผักตบชวามีสีสวยตามธรรมชาติ และไม่เกิดเชื้อรา จากนั้นก็นำมาเจียนเป็นเส้นให้มีขนาดพอเหมาะกับการจักสานในแต่ละผลิตภัณฑ์ หรือขึ้นรูปตามแบบที่กำหนดไว้แต่ละชนิด โดยมีหลักฐานแสดงถึงความเชี่ยวชาญในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสานผักตบชวา ผ่านการมีกลุ่มอาชีพจักสานผักตบชวาที่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวนมาก

ผลิตภัณฑ์เดิมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมคือ รองเท้าหนังเทียม และรองเท้าจากเส้นใยพืช ซึ่งในปัจจุบันยังคงมีการผลิตและจัดจำหน่ายในงานออกร้านแสดงสินค้าต่างๆ ระยะต่อมากลุ่มฯ ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่มาให้การส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น กระเป๋า ตุ๊กตา เป็นต้น แต่ทางกลุ่มฯ ยังไม่ได้นำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ เป็นเพียงการนำรูปแบบที่ได้รับการส่งเสริมไปจัดแสดงในงานออกร้านแสดงสินค้าที่ทางกลุ่มฯ ได้เข้าร่วมเท่านั้น ต่อมาทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านเส้นใยพืช ในการทำผ้าทอจากเส้นใยผักตบชวา เพื่อจะนำสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอผสมผสานกับเส้นใยผักตบชวา ในระยะแรกเริ่ม ทางกลุ่มฯ ได้ประสานให้กลุ่มอาชีพเสริมบ้านสุขเกษม ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการทอผ้าพื้นบ้าน เป็นผู้ทอให้ และมีการขยายเครือข่ายการทอผ้าเส้นใยผักตบชวาให้กับทางกลุ่มทอผ้าพื้นบ้านไททรงดำ บ้านเกาะแรด ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน ช่วยผลิตให้ตามความต้องการ เนื่องจากในช่วงแรกทางกลุ่มฯ ทอผ้าได้น้อย และยังไม่มี ความชำนาญทางการทอผ้ามากนัก

ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะของกลุ่ม พบว่า ในด้านกระบวนการผลิต ส่วนใหญ่มักประสบปัญหาการไม่สามารถผลิตงานได้ ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากเส้นใยผักตบชวาจะขึ้นราเพราะความชื้น รวมถึงขาดการส่งเสริมและข้อมูลในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้านการตลาด คู่แข่งขันทางการตลาดมีมาก ขาดบุคลากรด้านการตลาด ผลิตภัณฑ์ไม่มีตราสินค้า ไม่มีบรรจุภัณฑ์ ขาดงบประมาณในการนำสินค้าออกจำหน่าย และขาดการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ไม่มีเงินทุนที่มาสสนับสนุนกลุ่มฯ อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับการศึกษา ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2556) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง วิสาหกิจของจังหวัดนครปฐม พบว่า อุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจของจังหวัดนครปฐม ได้แก่

1. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนขาดการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนและองค์กรเกษตรกรมาจัดการเพื่อให้ประโยชน์ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างมีระบบ

2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มมีการดำเนินงานในการกำหนดเป้าหมายด้านการดำเนินงานการบริหารจัดการ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ และด้านการทำแผนประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง และต้องปรับปรุง

3. วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปฐมภูมิหลายกลุ่ม

4. การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนยังทำได้ค่อนข้างน้อยเนื่องจากขาดแกนนำที่เสียสละ

5. การบูรณาการงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระหว่างหน่วยงานภาคีภายในจังหวัดยังมีประสิทธิภาพน้อย

6. ความต้องการสินค้าบางประเภทไม่แน่นอนทำให้ทำการส่งเสริมการผลิตและการตลาดยาก

ทั้งนี้ในส่วน of ข้อเสนอแนะ พบว่า คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มควรมีการประชุมเพื่อกำหนดแผนงาน ทิศทางในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มร่วมกัน ด้านการบริหารตลาด ควรมีหน่วยงานในการติดต่อประสานงานด้านการตลาด ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของกลุ่มให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ ควรมีฝ่ายประชาสัมพันธ์เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน กิจกรรมผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ควรให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม และให้คณะกรรมการและสมาชิกผู้ผลิตสินค้าของกลุ่มได้รับการศึกษาอบรม และควรส่งเสริมให้มีการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลในระดับตั้งแต่ 4 ดาวขึ้นไป และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแก่สมาชิก ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม (2556) ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน พบว่า

1. การบริหารจัดการภายในกลุ่ม พบว่า ต้องมีตลาดรองรับและประสานหาแหล่งจำหน่ายสินค้าของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีเงินทุนสำรองไว้เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงานโดยใช้วิธีรวมหุ้นหรือจากแหล่งเงินของภาครัฐที่ให้การสนับสนุน ต้องมีการรักษาคุณภาพสินค้าและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยน่าซื้อและดูมีราคา มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง

มีการถ่ายทอดความรู้ให้สมาชิกอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิกและเพิ่มศักยภาพของกลุ่ม คณะกรรมการมีความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และเสียสละ มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ ชี้แจงผลประกอบการและการปันผลกำไรแก่สมาชิก มีการออมทรัพย์และจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก

2. การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนงบประมาณส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พบว่า ควรสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมการประชุมเพื่อชี้แจงบทบาทหน้าที่ของกลุ่มในการประชุมของท้องถิ่น ให้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มเป็นต้น

กลุ่มฯ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาวัสดุ กระบวนการวิธีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์ รูปแบบใหม่ สามารถสรุปได้ว่า จะทำการเลือกใช้ ผักตบชวา เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสินค้าหัตถกรรม เนื่องจากเป็นพืชที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ผสมผสานกับกระบวนการย้อมสีและการสาน เป็นกระบวนการที่มีความหลากหลายในการผลิต ทั้งนี้ยังสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์แนวทางใหม่ได้ ทางกลุ่มฯ ได้เสนอว่า ทางกลุ่มมีความต้องการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใน 5 ประเภท ได้แก่ 1. กระเป๋าสตางค์, กระเป๋าสตรี 2. รองเท้า 3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ 4. ของที่ระลึก และ 5. ของตกแต่งบ้าน จากนั้นคณะผู้วิจัย จึงได้จัดทำแบบร่าง (Sketch) ผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท ๆ ละ 20 แบบ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทำการคัดเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์ 5 ประเภท จนได้แบบร่างประเภทละ 5 รูปแบบ เพื่อดำเนินการจัดทำแบบร่าง 3 มิติ ต่อไป

ผลจากการคัดเลือกแบบร่าง 2 มิติ ของผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเป็นแบบร่าง 3 มิติ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เห็นรูปแบบชัดเจนขึ้น เพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าชุมชน และทำการประเมินแบบร่าง 3 มิติ ของรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน โดยผู้นำกลุ่มฯ สมาชิกกลุ่มฯ ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และบุคคลทั่วไป จำนวนทั้งสิ้น 55 คน พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.64 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 16.36 จัดอยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.64 และอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.82 ซึ่งเป็นผู้บริโภคร้อยละ 54.55 ผู้ผลิต คิดเป็นร้อยละ 36.36 และผู้เชี่ยวชาญ ร้อยละ 9.09 จัดทำแบบร่าง 3 มิติของผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ 1. กระเป๋าสตางค์, กระเป๋าสตรี 2. รองเท้า 3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ 4. ของที่ระลึก และ 5. ของตกแต่งบ้าน นำผลจากการประเมินแบบร่าง 3 มิติ มาดำเนินการจัดทำแบบสำหรับการผลิต จัดทำแผ่นนำเสนอรูปแบบ (Plate Present) เพื่อนำเสนอแนวความคิดโดยรวมของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดคือ ความเป็นอยู่แบบพื้นบ้านโดยการนำวัสดุจากธรรมชาติมาเป็นส่วนประกอบหลักของผลิตภัณฑ์ และออกแบบให้มีรูปลักษณะเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่แบบพื้นบ้าน ดัดทอนให้มีลักษณะที่เรียบง่าย และสื่อถึงความเป็นพื้นบ้านได้เป็นอย่างดี เช่น

1. กระเป๋าเป้ ได้แนวความคิดมาจาก ผ้าขาวม้า ซึ่งผ้าขาวม้าบ่งบอกได้เป็นอย่างดีถึงความ เป็นพื้นบ้านและการใช้ผ้าขาวม้ามัดเป็นกระเป๋าหรือห่อผ้าตามภูมิปัญญา โดยการออกแบบกระเป๋า ได้ นำผ้าทอจากฝักตบชวา มาทอเป็นลวดลายของผ้าขาวม้า และตัดเย็บให้มีรูปแบบที่ทันสมัย สามารถ ใช้ได้ทั้งเพศชาย และหญิง

2. รองเท้า ผลิตภัณฑ์ ชี้นี้ คือ รองเท้าได้แนวความคิดมาจาก “ผีเสื้อ” ถ่ายทอดออกมาเป็น รูปร่าง เส้น เหตุเพราะผีเสื้อเป็นสัตว์ที่มีความน่าสนใจทั้งรูปร่าง รูปทรง ออกแบบใช้องค์ประกอบ ต่างๆของผีเสื้อ นำมาตัดทอนรายละเอียด และจัดองค์ประกอบผสมผสานร่วม โดยใช้สีโทนอ่อนตาม ธรรมชาติและเป็นมิตรกับสภาพแวดล้อม ตัวรองเท้าใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติคือเกลียวฝักตบชวาผสาน ถักทอเป็นผืนผ้า ตัดเย็บ ใช้งานง่ายสวมใส่แล้วนวดเท้าไปในตัว ทนต่อความชื้น ใช้ได้ทั้งในบ้านและ นอกบ้าน

3. ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ ได้แนวความคิดมาจาก กบ กบเป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งที่ สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามชนบท ผู้จัดทำผลิตภัณฑ์ จึงได้นำผ้าทอฝักตบชวา และเชือกจาก ฝักตบชวาเป็นชิ้นรูปเป็นตะกร้าในรูปลักษณะของกบ

4. ของที่ระลึก พวงกุญแจจากฝักตบชวา ได้แนวความคิดมาจาก กวาง สัตว์ป่าที่แสดงถึงอุดม สมบูรณ์จากธรรมชาติ ในการใช้ชีวิตแบบพื้นบ้านที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ สัตว์ป่าสามารถบอกถึงความ อุดมสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี กลุ่มผู้จัดทำผลิตภัณฑ์จึงเลือก “กวาง” มาเป็นแนวความคิดในการสื่อถึง ความอุดมสมบูรณ์ของชีวิตพื้นบ้าน

5. ของตกแต่งบ้าน ผลิตภัณฑ์ชิ้นนี้คือ นาฬิกา ได้แนวความคิดมาจาก นกฮูก นอกจากไก่แล้ว นกฮูกก็เป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งที่บอกเวลา (เหมือนกับตอนเช้าถ้าได้ยินเสียงไก่เราจะรู้ว่าเป็นเวลาเช้า แล้ว แต่ถ้าเป็นเสียงนกฮูกเราก็จะรู้ว่าเป็นเวลากลางคืน) ผู้จัดทำผลิตภัณฑ์ได้ใช้นกฮูก เป็นสื่อว่าถึง เวลาพักผ่อนจากการใช้ชีวิตประจำวัน วัสดุที่ใช้คือ ผ้าทอฝักตบชวาและเชือกจากฝักตบชวา

การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน มีฝักตบชวา เป็นวัสดุหลักที่ใช้ในการจัดทำต้นแบบ คือ เชือกฝักตบชวาแบบเปีย เชือกฝักตบชวาแบบเกลียว ผ้าทอเส้นใยฝักตบชวา ต้นฝักตบชวาแห้ง นอกจากนี้ เป็นวัสดุอื่นที่นำมาประกอบเป็นชิ้นงานสมบูรณ์ ได้แก่

1. ผ้าคอตตอน 100%, ผ้าทอ, ผ้าคอตตอนผสมลินิน หรือผ้าแคนวาส
2. ด้าย (Threads) ได้แก่ ด้าย Quilt, ด้าย Patchwork, ด้าย Applique และด้ายเนา
3. เข็ม (Needles) ได้แก่ เข็มควิลท์ ใช้เบอร์ 9 หรือเบอร์ 8 และเข็มหมุด (Pins) เอาไว้กลัด ผ้าไม่ให้เลื่อน เข็มหมุดมีทั้งเข็มหมุดหัวมุก กับเข็มหมุดหัวดอกไม้
4. โยโฟลีสเตอร์อัดแน่น

5. เบ็ดเตล็ด เช่น ไม้บรรทัด กรรไกร เป็นกรรไกรสำหรับตัดผ้า กับกรรไกรตัดกระดาษปากกา เขียนผ้า

7. อุปกรณ์ตกแต่ง เช่น กระจุกต่าง ๆ ตาไก่ หมุดตอก ตัวห้อยชิป, ห่วงกลมเล็ก, ห่วงคล้องชิป ตะขอก้ามปู, ลูกกระพรวน, ฝาครอบลูกปัด อุปกรณ์พวงกุญแจ ห่วงคล้องกุญแจ

การประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

1. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความงาม ($\bar{X} = 4.27$; S.D. = 0.46) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.27$; S.D. = 0.70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$; S.D. = 0.37)

2. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทรองเท้า พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$; S.D. = 0.44) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความงาม ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$; S.D. = 0.55)

3. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ พบว่า ด้านความงามมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.52) รองลงมาเป็นด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.47$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมาก ด้านวัสดุที่ใช้ได้แก่ ($\bar{X} = 4.44$; S.D. = 0.52) และ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49)

4. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของที่ระลึก พบว่า ด้านความงามมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$; S.D. = 0.49) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านวัสดุที่ใช้ได้แก่ ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.55) และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.51) และด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.55)

5. ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทของตกแต่งบ้าน พบว่า ด้านวัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$; S.D. = 0.49) รองลงมาเป็นด้านความงาม ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.47$; S.D. = 0.52) จัดอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$; S.D. = 0.49)

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญพบ จำนวน 122 คน จากการที่กลุ่มเข้าร่วมออกร้านแสดงสินค้าในสถานที่ต่างๆ ห้างสรรพสินค้า เช่น เซนทรัล ศาลายา และเซนทรัลรัตนาธิเบศร์ งานวันสหกรณ์แห่งชาติ 100 ปีสหกรณ์ไทยและวันกีฬาสหกรณ์จังหวัดแพร่ ประจำปี 2559 ระหว่างวันที่ 28 ก.พ. - 1 มี.ค. 2559 จัดโดยชมรมสหกรณ์จังหวัดแพร่ และงานมหกรรมสินค้าสหกรณ์ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 25 - 29 มีนาคม 2559 ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติ ฉลองศิริราชสมบัติครบ 60 ปี อาคาร B มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จัดโดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.02 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.98 มีอายุอยู่ในช่วง 35 - 44 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.79 รองลงมามีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.41 อายุระหว่าง 45 - 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.13 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 36.89 รองลงมาเป็น ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.93 เท่ากัน และมีธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 13.11

กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทของตกแต่งบ้าน (นาฬิกา) เป็นลำดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$; S.D. = 0.50) ลำดับที่ 2 คือ รองเท้า ($\bar{X} = 4.50$; S.D. = 0.50) ลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ประเภทกระเป๋าเป้, กระเป๋าสตรี และผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึก (พวงกุญแจของที่ระลึก) ($\bar{X} = 4.49$; S.D. = 0.53 และ 0.50 ตามลำดับ)

ผลการศึกษาความต้องการซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความต้องการซื้อสินค้าในรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทพวงกุญแจของที่ระลึก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.16 รองลงมาเป็น ประเภทตะกร้าใส่ของ คิดเป็นร้อยละ 21.31 ผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า คิดเป็นร้อยละ 12.31 ส่วนประเภทกระเป๋าเป้/กระเป๋าสตรี และประเภทของตกแต่งบ้าน (นาฬิกา) มีค่าเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.11

การสำรวจพฤติกรรมการซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการซื้อ พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมีความแปลกใหม่จากผลิตภัณฑ์ทั่วไปในท้องตลาด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$; S.D. = 0.42) รองลงมาเป็น ด้านการมีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลาย จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$; S.D. = 0.49) ด้านมีการเลือกใช้วัสดุประกอบที่เหมาะสมต่อการใช้งาน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$; S.D. = 0.49) ด้านมีรูปแบบและลวดลายที่สวยงาม สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$; S.D. = 0.49) และด้านยังคงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรม จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$; S.D. = 0.50)

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการศึกษารูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้มากกว่านี้ และศึกษาผลิตภัณฑ์ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบให้ทันสมัยและเข้ากับ เพศ วัย และรายได้ของผู้บริโภค
2. ควรศึกษาเทคนิคการออกแบบ การจัดวางองค์ประกอบลวดลายผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ในระบบอุตสาหกรรมได้
3. ควรมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้มีจำนวนหลากหลาย เพราะจะได้กลุ่มตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพนำมาใช้ในการวิจัย

2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา ทดลองเกี่ยวกับการใช้สีธรรมชาติเพื่อนำมาใช้ในการย้อมผ้าฝ้ายและควรทดลองใช้สีในกลุ่มโทนเดียวกันในการจกสาน เพื่อเป็นการขยายกลุ่มผู้บริโภคในกลุ่มที่ระดับสูงขึ้น
2. ศึกษาความเป็นไปได้ในการส่งออกสินค้าผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายไปสู่ตลาดต่างประเทศ

บรรณานุกรม

- กฤษณา วงษาสันต์. 2542. **วิถีไทย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทคอมฟอร์ม จำกัด.
- โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. 2550. **ทรัพยากรธรรมชาติกับการพัฒนาชนบทกรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**
- เจษฎา พัฒรานนท์. 2553. **การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานท้องถิ่นโดยใช้ วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา กลุ่มจักสานใบกะพ้อ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ
- ชยันต์ วรรณะภูติ. 2540. **การกำหนดกรอบคิดในการวิจัย ในอุทัย ดุลยเกษม, คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา**. กรุงเทพฯ
- ทรงจิตร พูลลาภ. 2541. **ศักยภาพและสถานภาพของภูมิปัญญาไทยเพื่อสืบสานการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ธีระชัย สุขสด. 2544. **การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ
- นิรัช สุดสังข์. 2548. **การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม**. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ
- ประชาไท. 2549. **บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์แนวหน้า**. สัมภาษณ์, 18 เมษายน 2549.
- ประสงค์ ประณีตพลกรัง. 2547. **การบริหารการผลิตและการปฏิบัติการ Production and operations management**. สำนักพิมพ์ ไดมอนด์ อิน บิสซิเนส เวิร์ล. กรุงเทพฯ
- วาสนา เจริญวิเชียรฉาย. 2549. **การออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านประเภทผ้าของผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดปทุมธานี**. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- วาสนา เจริญวิเชียรฉาย. 2552. **โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตกแต่งจากเศษวัสดุเหลือใช้**. คณะศิลปกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. กรุงเทพฯ

- วาสนา เจริญวิเชียรฉาย. 2552. **การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา กระดาษสับปรด และกระดาษตะขบ**.คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ศักดิ์ชาย สิกขา และคณะ. 2550. **การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานร่วมสมัย จังหวัดอุบลราชธานี**. วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ
- สถาพร ดีบุญ ณ ชุมแพ. 2550. **ผลของเทคโนโลยีที่มีต่อการออกแบบ**. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ
- เสกสรรค์ ศรีสันต์. 2549. **การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากต้นกกในภาคอีสาน**.คณะศิลปประยุกต์และการ ออกแบบ: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สุจินันท์ ดาวเดือน และ วาสนา เจริญวิเชียรฉาย. 2549. **การศึกษาและพัฒนาศิลปหัตถกรรมผ้าทอลายโบราณบ้านผาตั้ง เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าจังหวัดอุทัยธานี**. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2547. **คุณภาพครูสู่คุณภาพการเรียนรู้**. แปลโดย สุรศักดิ์ หลาบมาลา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม. 2546. **โครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม(สกศ.)**. กรุงเทพฯ
- สำนักพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร. 2556. **สำนักพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร**
- Best W. John. 1997, p 190 **Research in Education**3 ed.Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.

ภาคผนวก

เล่มที่ 1147 ใบรับคำขอ เลขที่ 114612

☒ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด.....นครปฐม.....

☐ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

วันที่ 11 เดือน เม.ย. พ.ศ. 25 59

ได้รับคำขอ ☒ รับใบรับรองแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

☐ อื่นๆ

ชื่อผู้ยื่นคำขอ วิสาขกิจ ร่มเย็น กลุ่ม บริษัท กลุ่ม ปิ่นางทอง

ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ ปลาแป็ก ย่นขาว มพ. 39/2546

เพื่อการตรวจสอบต่อไป

(ลงชื่อ) [Signature]

(..... นางสาวอรรณี เจริญรัมย์)

(ตำแหน่ง) นักวิชาการมาตรฐาน

ผู้รับคำขอ

เล่มที่ 1147

ใบรับคำขอ

เลขที่ 114613

☒ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด... นครปฐม☐ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

วันที่ 11 เดือน 11 พ.ศ. 25 59

ได้รับคำขอ

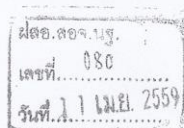
☒ รับใบรับรองแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน☐ อื่นๆชื่อผู้ยื่นคำขอ วิไลลักษณ์ ชื่นชื่น กลุ่ม พืชกรรม บ้าน บึงหวายผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ ฝ้าย ไร่ ไร่ มผช. 1133/2549

เพื่อการตรวจสอบต่อไป

(ลงชื่อ)

(นางสาววิไลลักษณ์ ชื่นชื่น)(ตำแหน่ง) นักวิชาการมาตรฐาน

ผู้รับคำขอ

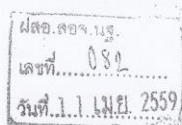

แบบ มช.๑
คำขอที่ 37-797-4-44

คำขอรับใบรับรอง
แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

วันที่ 11 เดือน ๕ พ.ศ. ๕๙
ข้าพเจ้า/กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตผลไม้แปรรูป อายุ - ปี สัญชาติ ไทย
ที่อยู่ เลขที่ 50 ตรอก/ซอย - ถนน -
หมู่ที่ 5 ตำบล บางปลา อำเภอ บางปลา จังหวัด สมุทรสาคร
รหัสไปรษณีย์ 73130 โทรศัพท์ 0868011625 โทรสาร -
ยื่นคำขอต่อสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับใบรับรอง
แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนกับผลิตภัณฑ์ชุมชน 5 ๕
แอปเปิ้ลน้ำผึ้ง (อช. 797/2548)
ประเภท.....
ทำจากสถานที่ผลิตชื่อ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลไม้บางปลา
เลขที่ 50 ตรอก/ซอย - ถนน -
หมู่ที่ 5 ตำบล บางปลา อำเภอ บางปลา จังหวัด สมุทรสาคร
รหัสไปรษณีย์ 73130 โทรศัพท์ 0868011625 โทรสาร -

ลงชื่อ ผู้รับใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาต

แบบ มช.๑
คำขอที่ 39-1133-1-นค

คำขอรับใบรับรอง
แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

วันที่ 11 เดือน ๕ พ.ศ. ๕๙
ข้าพเจ้า/กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านหนอง อายุ ปี สัญชาติ ไทย
ที่อยู่ เลขที่ 50 ต.ตรอก/ซอย ถนน
หมู่ที่ 9 ตำบล หนองปลา อำเภอ บางบาล จังหวัด นครปฐม
รหัสไปรษณีย์ 73130 โทรศัพท์ 086-8011625 โทรสาร
ยื่นคำขอต่อสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับใบรับรอง
แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนกับผลิตภัณฑ์ชุมชน ต.ช.
ผลิตภัณฑ์ แป้งข้าวหอม (มผช 1153/1549)
ประเภท
ทำจากสถานที่ผลิตชื่อ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านหนอง
เลขที่ 50 ต.ตรอก/ซอย ถนน
หมู่ที่ 9 ตำบล หนองปลา อำเภอ บางบาล จังหวัด นครปฐม
รหัสไปรษณีย์ 73130 โทรศัพท์ 086-8011625 โทรสาร

ลงชื่อ ฟิด ผู้ขอรับใบอนุญาต

ใบรับ-นำส่งตัวอย่าง

เลขที่ 2802 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เลขที่ 140078

สำหรับ ผู้ยื่นคำขอ/ผู้ได้รับใบอนุญาต วันที่ 12 มี.ค. 59

ได้รับตัวอย่างผลิตภัณฑ์..... รวมเหล็กเส้น 19 มม. (4 นด.ค.ค.)

จาก..... บริษัท อีสเทิร์น เอเซีย จำกัด กรุงเทพมหานคร ดังนี้คือ

ที่	รายละเอียดตัวอย่าง ชนิด แบบ ประเภท ขนาด ชั้นคุณภาพ และ อื่นๆ	จำนวน (หน่วย)	หมายเลขตัวอย่าง สมอ.
1.	<u>รวมเหล็กเส้น 19 มม.</u>	<u>5 ค.</u>	<u>ส.ก. 37-797-4-มร. 1</u>

รวม.....ชุดตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบตามมาตรฐานเลขที่ มผร. 797 / 2548

☒ ทุกรายการ ☐ เฉพาะรายการตาม มผร. ข้อ.....
☐ ตรวจสอบที่สถานที่แล้ว ☐ ให้ฝ่ายบริหารงานทั่วไปนำส่งตัวอย่าง
☐ นำส่งตัวอย่างแล้ว ☐ เก็บตัวอย่างไว้ที่ ☐ สถานที่ทำ ☐ สมอ. ห้อง.....
☒ มีความประสงค์ขอ ☒ รับคืนตัวอย่าง ☐ ไม่รับคืนตัวอย่าง

วันรับใบรับ-นำส่งตัวอย่าง..... วันรับตัวอย่าง.....

ผู้จ่ายตัวอย่าง..... นางสาวอัญชลี เจริญขันธ์ ผู้รับตัวอย่าง..... นางสาวอัญชลี เจริญขันธ์
 (นางสาวอัญชลี เจริญขันธ์) (นางสาวอัญชลี เจริญขันธ์)
 ตำแหน่ง..... ประธานกลุ่ม โทร. 086-8011625 ตำแหน่ง นักวิชาการมาตรฐาน..... โทร.....

หากมีกรณีที่ต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวอย่างและผลการตรวจสอบ ขอให้ติดต่อประสานงาน
 กับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และขอให้รายงานผลการตรวจสอบไปที่ ผู้อำนวยการสำนัก
 บริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

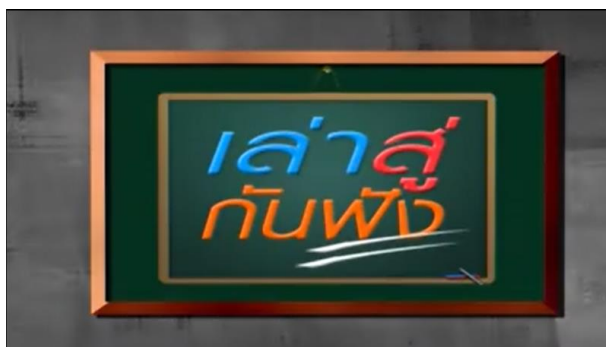
เล่มที่	2802	ใบรับ-นำส่งตัวอย่าง	สำหรับ ผู้ยื่นคำขอ/ผู้ได้รับใบอนุญาต
		สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	เลขที่ 140079
ได้รับตัวอย่างผลิตภัณฑ์..... ผลิตภัณฑ์จาก ผักตบชวา (จ.นครปฐม)		วันที่ 12 มี.ค. 59	
จาก..... โรงงานแปรรูปผักตบชวา บ้านบางเขย		ดังนี้คือ	
ที่	รายละเอียดตัวอย่าง ชนิด แบบ ประเภท ขนาด ชั้นคุณภาพ และอื่นๆ	จำนวน (หน่วย)	หมายเลขตัวอย่าง สมอ
1.	ผลิตภัณฑ์จาก ผักตบชวา ชะโรต ขนรุย	3 ชิ้น	อีตร 39-39-36-นร / 1
รวม.....	ชุดตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบตามมาตรฐานเลขที่ มผช. 39/2546		
☒ ทุกรายการ	☐ เฉพาะรายการตาม มผช. ข้อ.....		
☐ ตรวจสอบที่สถานที่ทำแล้ว	☐ ให้ฝ่ายบริหารงานทั่วไปนำส่งตัวอย่าง		
☐ นำส่งตัวอย่างแล้ว	☐ เก็บตัวอย่างไว้ที่ ☐ สถานที่ทำ ☐ สมอ. ห้อง.....		
☒ มีความประสงค์ขอ	☒ รับคืนตัวอย่าง ☐ ไม่รับคืนตัวอย่าง		
วันรับใบรับ-นำส่งตัวอย่าง.....		วันรับตัวอย่าง.....	
ผู้จ่ายตัวอย่าง.....	ผู้รับตัวอย่าง.....		
(นกเชนิช ศรีสวัสดิ์)	(นางสาวอุษณีย์ เจริญชัยสมบัติ)		
ตำแหน่ง ประธานกลุ่มฯ	ตำแหน่ง นักวิชาการมาตรฐาน		
โทร. 086-8011625	โทร.		
หากมีกรณีที่ต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวอย่างและผลการตรวจสอบ ขอให้ติดต่อประสานงาน กับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และขอให้รายงานผลการตรวจสอบไปที่ ผู้อำนวยการสำนัก บริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400			

[illegible]

เล่มที่ 1147	ใบรับคำขอ	เลขที่ 114611
☐ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นครปฐม		
☐ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม		
วันที่ 11	เดือน 11	พ.ศ. 25 59
ได้รับคำขอ	☒ รับใบรับรองแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	
	☐ อื่นๆ	
ชื่อผู้ยื่นคำขอ	กสิวิทย์ คุ้มทอง ก่อตั้ง ฟาร์ม กล้วยไม้ บึงหวาย	
ผลิตภัณฑ์	องุ่น แอปเปิ้ล ฝรั่ง	
	มผช.	797/2548
เพื่อการตรวจสอบต่อไป		
	(ลงชื่อ)	
	(ตำแหน่ง)	(นายสมชาย ใจดี (เจ้าพนักงาน))
		เจ้าพนักงานมาตรฐาน
		ผู้รับคำขอ

เผยแพร่รายการ เล่าสู่กันฟัง วันที่ 19 มีนาคม 2559 เคเบิล ช่อง 24

(<https://www.youtube.com/watch?v=42X9yhkRHbl>)

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

โครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม
ของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

นางสาวพรพิมล ศักดา และคณะ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้ใช้พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน
หัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ก่อนนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่คาดว่าจะมีประสิทธิภาพในทุกๆ
ด้าน และทดลองใช้งานจริงเป็นลำดับต่อไป โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการออกแบบผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ..... นามสกุล

การศึกษา

หน่วยงาน

ตำแหน่ง

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำนวน ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการออกแบบผลิตภัณฑ์

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความคิดของท่าน โดยมีระดับของ
ความคิดเห็นดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมระดับดีมาก
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมระดับดี
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมระดับน้อยมาก

ชื่อผลิตภัณฑ์.....

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์						
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน					
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง					
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้					
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม						
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม					
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน						
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ					
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ					
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก					
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ						
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม					
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต					
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์					
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น					
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ชื่อผลิตภัณฑ์.....

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์						
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน					
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง					
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้					
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม						
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม					
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน						
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ					
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ					
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก					
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ						
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม					
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต					
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์					
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น					
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ชื่อผลิตภัณฑ์.....

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์						
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน					
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง					
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้					
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม						
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม					
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน						
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ					
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ					
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก					
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ						
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม					
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต					
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์					
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น					
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ชื่อผลิตภัณฑ์.....

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์						
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน					
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง					
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้					
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม						
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม					
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน						
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ					
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ					
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก					
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ						
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม					
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต					
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์					
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น					
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ชื่อผลิตภัณฑ์.....

ลำดับ	รายละเอียดการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
เกณฑ์การประเมินทางด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์						
1	รูปแบบมีความสะดวกสบายในการใช้งาน					
2	การออกแบบมีความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	รูปแบบมีโครงสร้างที่แข็งแรง					
4	ความสัมพันธ์กับขนาดสัดส่วนผู้ใช้					
5	ความสะดวกสบายของการบำรุงรักษาหลังการใช้					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความงาม						
1	รูปแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อถึงความเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความเหมาะสม					
2	มีรูปแบบที่เหมาะสมกับความสัมพันธ์กับการใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์					
3	ความลงตัวในส่วนของโครงสร้าง และวัสดุ					
เกณฑ์การประเมินทางด้านความคงทนแข็งแรงในการใช้งาน						
1	โครงสร้างและความแข็งแรงทนทานของผลิตภัณฑ์จากวัสดุ					
2	ความทนทานการใช้งานในสภาพแวดล้อมปกติ					
3	การบำรุงรักษาไม่ยุ่งยาก					
เกณฑ์การประเมินทางด้านวัสดุ						
1	วัสดุในการผลิตมีความเหมาะสม					
2	มีขนาดโครงสร้างความเหมาะสมกับผลิต					
3	กระบวนการผลิตวัสดุมีความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้งานในการสร้างผลิตภัณฑ์					
4	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต/ วัสดุหาได้ง่ายในท้องถิ่น					
5	ขั้นตอนกระบวนการผลิตมีความสะดวกเหมาะสมกับวัสดุ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามความพึงพอใจ

โครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

ของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 15-24 ปี ☐ 25-34 ปี ☐ 35-44 ปี ☐ 45-54 ปี
 ☐ 55 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ ☐ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานบริษัท
 ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ เกษตรกร
 ☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ แม่บ้าน
4. ภูมิภาคที่อยู่ในปัจจุบัน ☐ ภาคเหนือ ☐ ภาคกลาง ☐ ภาคใต้
 ☐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

รูปแบบผลิตภัณฑ์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5 คะแนน)	(4 คะแนน)	(3 คะแนน)	(2 คะแนน)	(1 คะแนน)
1. กระเป๋าเป้					
2. รองเท้า					
3. ตะกร้าใส่ของ					
4. ของที่ระลึก (พวงกุญแจ)					
5. นาฬิกา					

ส่วนที่ 3 การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

หากมีการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น ท่านมีความสนใจในสินค้าใดเป็นลำดับแรก

- ☐ กระเป๋าเป้ ☐ รองเท้า ☐ ตะกร้าใส่ของ
- ☐ ของที่ระลึก (พวงกุญแจ) ☐ นาฬิกา

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้น

พฤติกรรม การซื้อและปัจจัยที่มีอิทธิพลในการซื้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5 คะแนน)	(4 คะแนน)	(3 คะแนน)	(2 คะแนน)	(1 คะแนน)
1. มีรูปแบบและลวดลายที่สวยงาม สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค					
2. มีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลาย					
3. ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมีความแปลกใหม่จากผลิตภัณฑ์ทั่วไปในท้องตลาด					
4. มีการเลือกใช้วัสดุประกอบที่เหมาะสมต่อการใช้งาน					
5. ยังคงแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของงานหัตถกรรม					

แบบตรวจรายการเพื่อหารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1.1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 อายุ ปี

ส่วนที่ 2 รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

ลำดับ	ประเภทผลิตภัณฑ์	รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน				
		1	2	3	4	5
1	กระเป๋าเป้ , กระเป๋า สตรี	☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
2	รองเท้า	☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
3	ตะกร้า หรือ ภาชนะใส่ ของต่างๆ	☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
4	ของที่ระลึก	☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
5	ของตกแต่ง บ้าน	☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐

แบบตรวจรายการเพื่อหารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (แบบร่าง 2 มิติ)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1.1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 อายุ ปี

1.3 สถานภาพ ☐ ผู้ผลิต ☐ ผู้บริโภค

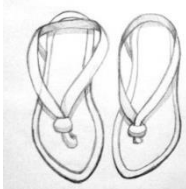
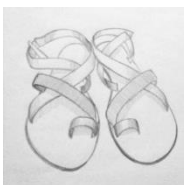
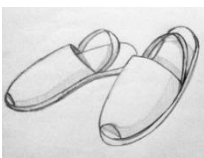
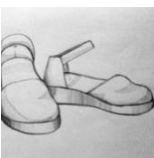
ส่วนที่ 2 รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (แบบร่าง 2 มิติ)

คำชี้แจง โปรดใส่ตัวเลข 1-5 ลงหน้ารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ท่านเห็นว่าควรนำไปผลิตเป็นต้นแบบ

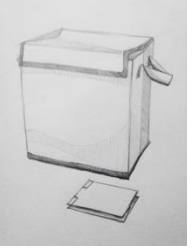
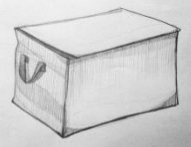
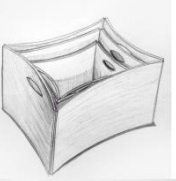
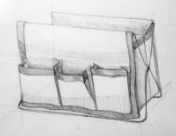
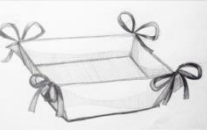
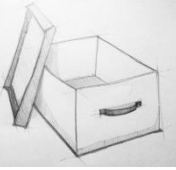
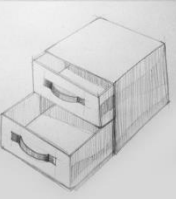
กระเป๋าเป้ , กระเป๋าสตรี

รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน				
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐

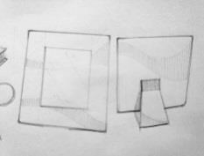
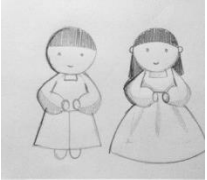
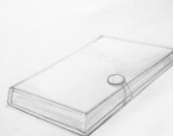
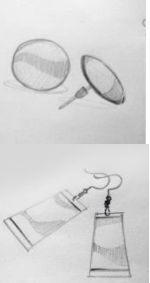
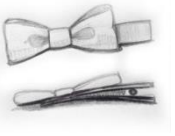
รองเท้า

รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน				
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐

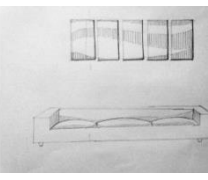
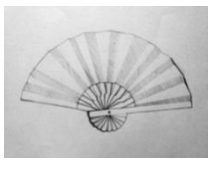
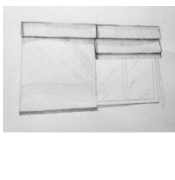
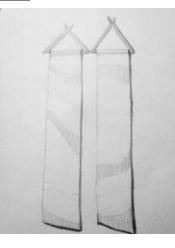
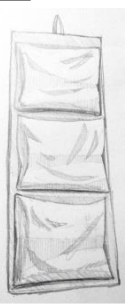
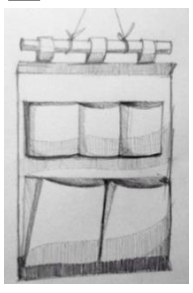
ตะกร้า หรือภาชนะใส่ของต่างๆ

รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน				
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐

ของที่ระลึก

รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน				
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐

ของตกแต่งบ้าน

รูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน				
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐
☐ 	☐ 	☐ 	☐ 	☐

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของให้สัมภาษณ์

1.1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 อายุ ปี

1.3 สถานภาพในกลุ่ม

ส่วนที่ 2 แนวคำถาม

2.1 บริบททั่วไปชุมชน (การประกอบอาชีพ ระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณี)

.....

2.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของหมู่บ้าน

.....

2.3 วัตถุดิบหลักที่มีในชุมชน

.....

2.4 ผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของกลุ่ม

.....

2.5 ความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่

.....

การประชุมกลุ่ม

ต้นแบบ 3 มิติ

คณะกรรมการจาก สกว. ลงพื้นที่วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวพรพิมล ศักดา
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Pornpimol Sakda
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3840800295118
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ 96 หมู่ 3 ถนนพุทธมณฑลสาย 5
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0-2889-4585
โทรสาร 0-2889-4585
5. ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (นิเทศศิลป์) มหาวิทยาลัยบูรพา
ปริญญาโท	ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (การออกแบบ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปริญญาเอก	(กำลังศึกษา) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ และการออกแบบ มหาวิทยาลัยบูรพา
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
 - การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และภาพประกอบ
 - การออกแบบผลิตภัณฑ์ กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์
 - การออกแบบกราฟิกเคลื่อนไหว
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดย
ระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้า
โครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
 - 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย
 - 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย
 - แหล่งทุนงบประมาณรายได้ของมหาวิทยาลัย

7.2.1. ปีงบประมาณ 2556 เรื่อง การผลิตสื่อบทเรียนวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอนวิชา หลักการเขียนแบบเบื้องต้น กรณีศึกษา : นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

7.2.2 ปีงบประมาณ 2558 เรื่อง การออกแบบกราฟิกในแบบฉบับเอกลักษณ์ท้องถิ่นสำหรับบรรจุภัณฑ์กล้วยอบแผ่นของกลุ่มอาชีพสตรีผลิตกล้วยอบแผ่น ตำบลบางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี

แหล่งทุนงบประมาณแผ่นดิน

7.2.3 ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง การนำเสนออัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่งด้วยสื่อกราฟิกบรรยายข้อมูล

7.2.4 ปีงบประมาณ 2559 เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือโดยใช้วัสดุท้องถิ่น กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพเสริมบ้านสุขเกษม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

7.2.5 ปีงบประมาณ 2560 เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์เป่าแก้วเพื่อกลุ่มอาชีพแก้วถักบางกระเบา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

แหล่งทุนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

7.2.6 ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง การศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทยทรงดำ กรณีศึกษาดำบลสระสีมูม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม

7.2.7 ปีงบประมาณ 2559 เรื่อง การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำบ้านเกาะแรด ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

แหล่งทุนวิจัยมุ่งเป้า สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

7.2.8 ปีงบประมาณ 2558 เรื่อง การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนจากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว

แหล่งทุนงบประมาณรายได้ของมหาวิทยาลัย

7.3.1. ปีงบประมาณ 2556 เรื่อง การผลิตสื่อบทเรียนวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอนวิชา หลักการเขียนแบบเบื้องต้น กรณีศึกษา : นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

7.3.2 ปีงบประมาณ 2558 เรื่อง การออกแบบกราฟิกในแบบฉบับเอกลักษณ์ท้องถิ่นสำหรับบรรจุภัณฑ์กล้วยอบแผ่นของกลุ่มอาชีพสตรีผลิตกล้วยอบแผ่น ตำบลบางรักน้อย จังหวัดนนทบุรี

แหล่งทุนงบประมาณแผ่นดิน

7.3.3 ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง การนำเสนออัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่งด้วยสื่อกราฟิกบรรยายข้อมูล

แหล่งทุนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

7.3.3 ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง การศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไททรงดำกรณีศึกษาตำบลสระสี่มุม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม

แหล่งทุนวิจัยมุ่งเป้า สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

7.3.4 ปีงบประมาณ 2558 เรื่อง การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนจากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของบ้านบางหวาย ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

7.4 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด

แหล่งทุนงบประมาณแผ่นดิน

7.4.1 ปีงบประมาณ 2559 เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือโดยใช้วัสดุท้องถิ่น กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพเสริมบ้านสุขเกษม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ลุล่วงแล้วประมาณร้อยละ 90

แหล่งทุนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

7.4.2 ปีงบประมาณ 2559 เรื่อง การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมไททรงดำบ้านเกาะแรด ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ลุล่วงแล้วประมาณร้อยละ 90